

NOWA RZECZPOSPOLITA

Za kratami niemieckiego więzienia

Sąd nad hrabiną Wielopolską Potworne metody śledztwa i niemożność obrony

Wiadomość o skazaniu hr. Wielopolskiej, jakkolwiek jej adwokat warszawski oświadcza, że nic mu o rozprawie i wyroku nie wiadomo, jest istotnie przykrą rzeczywistością. Hr. Wielopolska stała w ub. tygodniu przed tzw. Volksgerichtshofem, czyli Trybunałem Ludowym i jego wyrokiem skazana została na dożywotnie ciężkie więzienie.

Aresztowanie

Dziwnym zbiegiem okoliczności udało nam się uzyskać kilka prawdziwych szczegółów, dotyczących całej tej sprawy i jej toku.

Hrabina Wielopolska aresztowana została w dniu 18 sierpnia ubr. przed południem w pociągu, zjeżdżającym ku granicy niemiecko-francuskiej. Do przedziału, który zajmowała, we-

szło kilku wywiadowców, którzy po stwierdzeniu personalii polecili hrabinie udać się z nimi. Przewieziono ją do Berlina,

gdzie osadzono w więzieniu śledczym w Moabicie.

Już podczas pierwszych przesłuchiwań hr. Wielopolska zro-

zumiała, że jest podejrzana o szpiegostwo na rzecz ościennego państwa. Rozpoczęło się uciążliwe badanie, podczas któ-

rego niemieccy wywiadowcy używali wszelkich możliwych metod, by wydusić od przesłuchiwanej jakiegokolwiek dowody winy.

Tortura śledztwa

Nie dość na tym. Podejrzana o zdradę stanu hrabinę umieszczono w pojedynczej celi i w nocy budzono ją kilkakrotnie, zadając niezwłocznie pytania, zmierzające do wyprowadzenia aresztowanej z równowagi. Przez kilka dni hrabina wytrzymywała te próby z podziwu god-

Demarche brytyjska w sprawie sudeckiej

Pokój zależny od... prowokacji lub wypadku Hitler „dąży do odprężenia”

(Telefonem od własnego korespondenta)

PARYŻ, 14.5. Sojusz francusko - angielski uratował Czechosłowację... Pomimo, że w ciągu ostatnich dwóch dni krążyły w Genewie alarmistyczne wiadomości co do losów Czechosłowacji — dowiadujemy się dziś ze źródeł miarodajnych, że Hitler wziął pod rozwagę fakt istnienia sojuszu francusko - angielskiego, który znalazł po raz pierwszy zastosowanie w odniesieniu do zagadnienia czechosłowackiego.

Drużba interwencja ambasado-

ra angielskiego Hendersona u min. von Ribbentropa w środę rano, nosiła charakter stanowczy oraz ostrzegawczy i zakończyła się oświadczeniem Ribbentropa, że kanclerz Hitler nie tylko daleki jest od myśli zaatakowania Czechosłowacji, lecz przeciwnie dąży do odprężenia sytuacji w całej Europie wschodniej.

Z oświadczenia tego można wywnioskować, że dyplomacja niemiecka liczy się z ewentualnością rychłego zawarcia nowe-

go trójporyozumienia: Paryż — Rzym — Londyn i że wobec tego (Dokończenie na str. 2-ej)

(Dokończenie na str. 2-ej).

W jamach ziemnych, wśród sztandarów z trupimi głowami

Strajk głodowy 1000 robotników zatrudnionych na robotach publicznych

GRUDZIĄDZ 14.5. Trwający od poniedziałku 10-go bm. strajk okupacyjny robotników, zatrudnionych przy robotach publicznych, prowadzonych z kredytów Funduszu Pracy zastrza się z dnia na dzień. 12-go bm. o godz. 18-ej strajkujący ogłosili strajk głodowy, wywie- szając na okupowanych miejscach pracy czarne sztandary z trupimi głowami, symbole strajku głodowego.

Blisko 1.000 okupantów trwa na terenach strajkowych dniem i nocą. Ulokowali się w jamach ziemnych, względnie w doraźnie wykonanych budach z desek lub gałęzi i wiklin. Strajkujący domagają się podwyżki płac i powiększenia ilości dni pracy do 6-ciu w tygodniu. Dotąd byli zatrudnieni przez 3 dni

w tygodniu za wynagrodzeniem 2.20 zł dziennie..

Mieszkańcy żywo interesują się dola strajkujących.

W czwartek w godzinach wieczornych zarząd miejski m. Grudziądza, działający przez p. Stolskiego, naczelnika wydziału budowlanego ogłosił, iż wszyscy stłkci tych, którzy przystąpili do strajku uważa za zwolnionych z pracy i „wzywa do natychmiastowego opuszczenia miejsc pracy”. Strajkujący postanawiają nie reagować na to wezwanie.

Służba miejscowego szpitala przygotowuje się już do ratowania przyszłych ofiar głodówki.

Pełna tabela oteri w drugim wydaniu

Wielka afery przemysłowa

700 tys. zł nielegalnie wywedrowało poza granice Polski

Prokurator sądu okręgowego w Katowicach ukończył dochodzenie w sacyjnej aferze dewizowej której bohaterem jest inżynier-mechanik żyd, Izidor Drucker, współwłaściciel firmy fabryka rowerów „Silesia” w Katowicach.

Władze otrzymały poufne informacje, że Drucker zajmuje się przemytem walut do Niemiec. Po pewnym czasie władze otrzymały dodatkowo odbitkę fotograficzną wyciągu konta z „Dresdner Banku” w Bytomiu, na nazwisko Druckera, z którego wynikało, że z konta tego Drucker przele-

wał setki tysięcy złotych do banków holenderskich i palestyńskich.

Wszczęte dochodzenie wykazało, że Drucker bardzo często przekraczał granicę polsko-niemiecką w Łagiewnikach-Wschód i przemycił do Niemiec pieniądze w walucie angielskiej, holenderskiej, szwajcarskiej i polskiej.

Ogółem przemycił on od maja 1936 r. do września 1937 r. 658.864,08 zł. Po przemyceniu okazywał na granicy pieniądze urzędnikom niemieckim i dla tego mógł następnie przemycić walutę bez żadnych przeszkód wysyłać poza granice Rzeszy.

Jasno i okwarcie

Widma średniowiecza

(w) Telegramy z Austrii donoszą, że studenci hitlerowscy na rynkach miejskich rozpalały stosy i palą na nich demonstracyjnie dzieła autorów katolickich oraz obrońców odrębności austriackiej. To samo działo się poprzednio w Niemczech, gdy Hitler dochodził do władzy.

Stają przed nami na nowo, bezpowrotnie zdawałoby się, zasnute pyłem wieków obrazy średniowiecza, kiedy w fanatyzmie walk religijnych tępiło się wzajem ogniem i mieczem. Roznamietnione do czerwoności tłumy nie znały żadnej tolerancji, lecz z zaciekłością bez granic usiłowały obrócić w popiół nawet myśli przeciwnika.

Jak dawniej kwestie wiary, tak teraz różnice polityczne poglądów na państwo i rolę w nim człowieka, rozbudzają namiętności mas. Wypowiedziano wojnę swobodzie myśli, wygnano precz wszelką tolerancję. Kto ma władzę w ręku, zmusza innych do wyznawania takich poglądów, jakie sam uważa za słuszne. Wskrzyszono dawne hasło: cuius regio, eius religio — czy je panowanie, tego religia!

Przypominają się bezwzględne słowa kalifa Omara, który kazał spalić bezcenne skarby biblioteki Aleksandryjskiej, mówiąc: „Albo dzieła te zawierają to, co jest w Koranie, w takim razie są zbyt cenne, albo też zawierają to, czego tam nie ma, a w takim razie są szkodliwe”.

Wracą z powrotem ciasnota pojęć i zacietrzewienie. Skoro ktoś,

Nieprawdziwa wiadomość o „wymianie” hr. Wielopolskiej

Kilka pism podało sensacyjną wiadomość o losach skazanej tydzień temu w Niemczech hr. Wielopolskiej.

Według tych informacji hr. Wielopolska została jakoby we czwartek wieczorem odwieziona do granicy Polski i wymieniona na dwóch Niemców, skazanych za podobne przestępstwa, popełnione w Polsce.

Na podstawie informacji, zaczerpniętych ze źródeł istotnie dobrze poinformowanych, możemy stwierdzić, że wiadomość o „wymianie” hr. Wielopolskiej jest całkowicie nieprawdziwa.

Przypomnienie

Kto z naszych szanownych prenumeratorów nie uiszczył jeszcze opłaty za abonament na m. maj dla uniknięcia przerwy w dostawie wnień wpłaty tej dokonać jak najrychlej.

**WYDAWNICTWO
NOWEJ RZECZPOSPOLITEJ**

jest przeciwnikiem — to nie ma racji i kwita. Po co obarczać jeszcze mózgowicę balastem jego poglądów! A wszelka krytyka zaciemnia tylko jasność i wyrazistość przekonań, hamuje rozpęd działania.

Tyle krwi przelane zostało dla zdobycia swobód obywatelskich, aby teraz znów deptać je i uważać za szkodliwy przeżytek. Umieli cenić je tylko ci, co je z trudem zdobywali. Dziś swoboda myśli niepotrzebna jest zupełnie tym, co w ogóle nie chcą myśleć. Swoboda słowa drukowanego nie ob-

chodzi wcale tych, co do czytania nie mają żadnej ochoty.

Wszak i słońce ma swoje zaciemnienia. Przychodzą czasy, kiedy najoczywistsze prawdy przestają ludziom przyświecać. Ale okresy ciemnoty muszą zniknąć. Oby tylko zbyt wiele szkód nie wyrządziły!

MIRA i mistrz GLINKA w

Fenomenalne zjawisko Medium

oraz bogaty program artystyczny: ANINA MOHAMED - Egipcjanka — DUET ADRIAN — WANDA CEZARSKA. Największa ilość TANCEREK jest tylko w CORDIALU. — Lokal czynny do rana.

CORDIALU

Nowy Świat

58

(t 39)

Sąd nad hrabiną Wielopolską

(Dokończenie ze str. 1-ej)

nym męstwem, lecz w końcu była już tak wyczerpana nerwowo, że nie zastanawiała się nawet nad tym co mówi. W tym czasie gra słów odegrała poważną rolę.

Tymi sposobami przesłuchujący „utwierdzili się” w swych przypuszczeniach. Teraz dopiero wybrnęły pierwsze jaskółki, oznajmiające o aresztowaniu hr. Wielopolskiej przez „Ge-stapo”. Naturalnie wiadomość przyfrunęła do Polski.

Rozpoczęte przez warszawskiego adwokata starania dla uzyskania jakichkolwiek bliższych szczegółów, spełzły na niczym. Jest wprost niemożliwością, by w sprawie zdrady stanu w Niemczech mógł być obrońcą adwokat zagraniczny. Nawet przy uzyskaniu zezwolenia na przyznanie obrońcy krajowego robią władze niemieckie jak najdalej idące trudności.

Wszelkie listy, które hrabina wysyłała z więzienia przechodziły przez cenzurę i gdy tylko znajdowało się w ich treści coś, co nie podobało się władzom, uwięziona otrzymywała lakoniczną wiadomość o skonfiskowaniu listu, umotywowaną ujawnieniem szczegółów śledztwa. Toteż wszystkie listy hrabiny nadeszłe do Polski zawierały tylko suche zapytania, dotyczące spraw czysto rodzinnych.

O szczegółach sprawy hr. Wielopolskiej nie wolno nawet było pisać po zamknięciu śledztwa.

Akt oskarżenia

Po 9 miesiącach pobytu w więzieniu śledczym, które dla młodej kobiety i przy tym arystokratki, wychowanej w komforcie i dobrobycie, było jednym wielkim cierpieniem, wyznaczono wreszcie termin rozprawy. Na około miesiąc przed rozprawą wręczono hrabinie akt oskarżenia, na którego tytułowej stronie widniało wybite pieczęcią słowo „geheim” — tajne. Akt oskarżenia obejmował kilkadziesiąt stron pisma maszynowego, na zaznajomienie się z którym pozostawiono hrabinie termin 5-dniowy. W tym też czasie mogła się ona po rozumieć z adwokatem i omówić z nim sposób obrony. Jeszcze raz na 5 dni przed samą rozprawą otrzymywała oskarżona po nownie akt oskarżenia dla przypomnienia sobie jego brzmienia.

Następuje dzień rozprawy przed „Volksgerichtshofem”. Składał on się z samych wojskowych, a przewodniczył mu prezydent senatu. Trybunał Lu-dowy działał w trybie doraźnym. Oskarżał „Oberreichsanwalt” (przewodniczący najwyższej władzy prokuratorskiej w Rzeszy).

Rozprawa i wyrok

Na rozprawę wysłało również swego przedstawiciela ministerstwo spraw wojskowych Rzeszy. Oczywiście cały prze-wód odbywał się przy drzwiach zamkniętych. Obró-

ca mimo najlepszych chęci nie mógł należycie bronić swej mandantki, gdyż z góry miał po-ufny nakaz od władz ogranicze-nia się w wywodach najwyżej do trzech minut. Po krótkiej na-radzie Trybunał ogłosił wyrok, skazujący hr. Wielopolską na dożywotnie ciężkie więzienie. Należy nadmienić, że w tych okolicznościach dożywocie przy-sługuje tylko obywatelowi, obywatel zaś niemiecki skaza-ny byłby niewątpliwie na karę śmierci przez ścięcie toporem.

Po rozprawie przewieziono skazaną hrabinę z powrotem do więzienia w Moabicie, skąd w poniedziałek odstawiona zo-stała na tymczasowy pobyt do więzienia w Charlottenburgu. Stamtąd już władze więzienne komunikują się z ciężkim wię-zieniem kobiecym w Jauer. Gdy tylko znajdzie się wolne miejsce, niezwłocznie hr. Wie-lopolska tam przetransportują.

Rachunek za pobyt w więzieniu...

W więzieniu w Charlotten-burgu oczekuje hrabinę niespodzianka w postaci rachunku, na którym wyliczone będą do zapłacenia następujące pozycje: koszt za rozprawę, koszt utrzymania i mieszkania w więzieniu śledczym w Moabi-cie, koszt podróży uwięzionej, koszt rozmów telefonicznych, prowadzonych przez urzędni-ków wywiadu w jej sprawie itp. Z ogólnej sumy rachunku potrącone będą kwoty, przesta-ne hrabinie do więzienia przez rodzinę.

O jakimkolwiek ulaskawie-niu jej nie może być mowy, a z podobnym wnioskiem wystą-pić można dopiero co najmniej po 15-letnim odbyciu kary. Je-śli zaś chodzi o wymianę, to

Min. propagandy w Polsce

W kołach politycznych i gospodar-czych kolportowane są wiadomości o spodziewanym w najbliższej przysz-ści powołaniu do życia nowego mini-sterstwa propagandy.

Realizacja tego projektu wymaga-łaby przyjęcia specjalnej ustawy.

DZIS
w teatrze Wielka Rewia Karowa 18
PREMIERA
najweselej komedii J. Feudeau

OPIEKUJ SIĘ!
AMELIA....

H. Różańska
K. Skalska
I. Benita
A. Fetuer
Igo Sym
J. Orwid
W. Ruszkowski
Z. Regro

L. Nesterówna, W. Zawisłanka
S. Betcherowa, W. Neubelt, W. Zda-nowicz, Z. Czerwinski, W. Rapacki,
W. Lasocki, W. Kieszczyński, R. Mi-siewicz, Cz. Zbierzyński, Z. Micha-owski

Reżyser E. Chaberski
Dekoracje J. Galewski
eWelacyjna zniżka cen d 85 gr do 4.70
Początek godz. 8.15 w.

według obowiązujących prze-pisów mogłaby hr. Wielopolska wchodzić w rachubę jedynie po 3-letnim odcierpieniu kary.

Modły pod groźbą siekiery Piekielny wyczyn szaleńca

W cegielniach podwarszawskich przez cały prawie rok, z wyjątkiem gorących nocy upalnego lata, syłała na piecach włóczędzy i złodzieje. Po-licja czasami kogoś tam z poszukiwa-nych ułowi. Nocy onegdaiszej w ce-gielni Zofiówka koło Błonia spał Ka-zimierz Jędrzejczak, zdradzący ob-ławy choroby umysłowej. W cegielni tej również tej nocy spali Adolf Ku-charski i Kazimierz Drypka.

Koło północy Jędrzejczak nagie przebudził się i zeszedł z pieca. Inni „lokatorzy” cegielni nie przypisali te-mu zbyt wielkiej wagi. Tymczasem Je-drzejczak zakradł się do komórki jed-nego ze strycharzy i wyniósł stamtąd siekiere. Wrócił na piec i obu-dziwszy Kucharskiego oraz Drypka, zażądał natychmiastowego głośnego odmawiania modlitw na kłęczkach. Przerażeni mężczyźni spełnili polecenie szaleńca, gdyż ten stał nad nimi z siekierą grożąc śmiercią. Żaden z nich nie odważył się wystąpić do wal-ki z szaleńcem, by mu odebrać sie-kiere.

Głośne modły trwały do samego rana. Potem Jędrzejczak rozkazał im powstać i gimnastykować się, wresz-cie zmusił do boku. Sposób wyko-nania rozkazu nie podobał się Jędrzejczakowi i dopadłszy do Drypki zadał mu cios w głowę ostrzem siekiery. Drypka upadł z rozłupaną czaszką brocząc krwią. Następnie szaleńiec rzucił się na Kucharskiego, który za-czął uciekać. Szaleńiec dogonił go i

301 przemytników przytrzymano w ciągu miesiąca

CHORZÓW, 14.5. Na odcinku okrę-gowego inspektoratu straży granicz-nej w Chorzowie przytrzymano w mie-siacu kwietniu rb. 301 przemytników, przeciętnie zatem dziennie 10.

Pracownicy umysłowi za obronnością kraju

Min. spraw wojsk. gen. Kasprzycki przyjął delegację centralnej komisji porozumiewawczej z prezesem Józef-kowiczem na czele.

Delegacja przedstawiła uchwały kongresu w sprawie sił zbrojnych państwa, deklarując swoją współpra-cę nad podniesieniem obronności kraju

AS NO
iebywały sukces
RZYGODA PARYZEM
The Grea Garrick
BRIAN AHERRI
OLIVIA DE HAVILLAND
(k 5) W rolac: główna

SFINKS Senatorska 4
nocz 4 8
Nasze ceny: 75 gr. 1 zł.
LEKARZ
PIĘKNYCH KOBIEC
w rol Loreta Jung i Warner Bagsta
(k 11)

ROMA P. 5, 7, 9
ZA CUDZE
WINY
(k 9)
W przerwach koncert

Pokój zależny od... prowokacji lub wypadku (Dokończenie ze str. 1-ej)

go uważa chwilę obecną za nie-odpowiednią do podejmowania ryzykownych posunięć w jakiej kolwiek części Europy.

Natomiast von Ribbentropp oświadczyć miał ambasadoro-

wi angielskiemu, że tylko w wy-padku przelania krwi w Sude-tach — kanclerz Hitler widział-by się zmuszonym do bezzwot-nej interwencji.

Otóż przelew krwi może być spowodowany pierwszą lepszą prowokacją elementów wew-nętrznych lub zainteresowa-nych, lub też nastąpić może po prostu przypadkowo wskutek wydarzenia wywołanego przez jakąś nieodpowiedzialną jedno-stkę. Nie ulega jednak wątpli-wości, że energiczne stanowi-sko dyplomacji francusko - an-gielskiej wpłynąć może rów-nież na ograniczenie do minimum możliwości prowokacji.

„Głos Poranny” skarży „Ore-downika” o zniesławienie swego korespondenta z Paryża

Wczoraj sprowadzono pod eskortą policyjną do sądu okręgowego red. odpowiedzialnego „Ore-downika” Wła-dysława Maciaga, który oskarżony został przez korespondenta „Głosu Porannego” p. J. Hermana-Halam-skiego o zniesławienie.

W jednym z numerów „Ore-downika” zamieszczono artykuł, w którym zarówno zespół redakcyjny „Głosu”, jak i korespondenta paryskiego Ha-

lamskiego nazwano komunistami. Proces odroczono do czasu rozpa-trzenia sprawy „Głos Poranny” ko-stra „Ore-downika”.

Red. Maciag dotychczas przebywa w areszcie w związku z zamieszcze-niem przez „Ore-downika” komunika-tu o „czwartku rozrywkowym” w dniu 12 bm., tj. w dniu rocznicy śmierci marsz. Piłsudskiego.

„Gauleiter Foerster besuchte Oberst Beck” Prasa gdańska o wizycie p. Foerster w Polsce

GDANSK, 14.5. Prasa niemie-cko - gdańska donosi dziś na naczelnych miejscach o podró-ży po Polsce kierownika partii narodo-wo - socjalistycznej w Gdańsku „Gauleitera” Foerste-ra, w towarzystwie kilku sena-torów gdańskich.

Jakkolwiek podkreślany jest nieoficjalny charakter tej podró-ży, to jednak ze strony niemiec-kiej zwraca się wielką uwagę na fakt odbycia rozmowy mię-dzy min. Beckiem a „Gauleite-rem” Foersterem, który nie jest przecież w Gdańsku, poza poli-tycznym charakterem swej pra-cy — osobistością oficjalną.

„Danziger Vorposten” wiado-mość o audiencji, udzielonej przez min. Becka p. Foersterowi opatrzył tytułem: „Gauleiter Foerster besuchte Oberst Beck”.

(Gauleiter Foerster odwiedził pulk. Becka).

Nielegalny wyrób zapalniczek w warsztatach PKP

Władze kolejowe zwróciły uwagę iż w zakładach ślusarskich warszta-tów PKP wyrabiano pokrywioną za-palniczką, które następnie kupowali pracownicy PKP.

W związku z tym wydano okólnik upominający o zakazie kupowania nielegalnie wyrabianych zapalniczek i o grożących z tego tytułu sank-cjach.

Niezależnie od kary 6-krotnej grzy-wny od nominalnej opłaty za stem-powanie zapalniczki, wytaczane będą niesummiennym pracownikom kary dys-cyplinarne.

Kapelusze na każdą porę
J. Modkowskiego
013 Krzyży 13. Marszałkowska 92.

DZIS W KAUKASKIEJ
rendez-vous przy
WINIE I KOLACJI
Dolne salony Filharmonii. Jasna 5
(t 1)

HOLLYWOOD
HOZA 29

SZEIK
z Romanem Nowaro
(k 2)

kino CZARY
CHŁODNA 29
SERCE I SZPADA
oraz **GRA ŻYCIA** (k 1)

KOMETA CHŁODNA 49
24 GODZINY
MIŁOŚCI
i rewia (k 3)

Nieoz. a 15 bm. w Ogrodzie Zabaw „STO POCIECH” WALKA z BYKIEM

Bezpłatnie na otwartej scenie ogrodowej o godz. 6 i 9 wieczorem
Trio CARMEN i TORROS
słynna parodia walki z bykiem. Sensacja! Huragany śmiechu!
TADEUSZ FALISZEWSKI
znakomity piosenkarz w najnowszych przebojach.
FLICK i FLACK duet komiczno - akrobatyczny.
Wejście do ogrodu tylko 25 groszy, młodzież i wojskowi (szeregowcy) 15 gr.

Japończycy bombardują miasta i wsie Chińczycy atakują na całym froncie

Półtora miliona sierot skazanych na śmierć głodową

HANKOU, 14.5. W północnych Chinach, od ósmego maja boje toczą się na lewym skrzydle około Dahan-Hou o 14 kilometrów od Czinn. W okolicy tej japońskie dowództwo zgromadziło 13-to tysięczny korpus, artylerię, lotnictwo, czołgi i oddziały chemiczne - gazowe.

Wojska chińskie rozpoczęły ofensywę na południu prowincji Szansi. Bitwa się toczy w okolicy Datun. Chińczycy posunęli się znacznie naprzód i obecnie znajdują się o 10 km. od Juutsi.

Podczas ostatnich bitew Japończycy stracili przeszło 5.000 rannych i zabitych. Ostatki rozbitych wojsk japońskich wyciągają się pośpiesznie w kierunku na Dun-Janguan i Liczen. Po ich odejściu południowo-wschodni kraniec Szantungu będzie wolny od nieprzyjaciela.

Przedwcześniej wojska chińskie, operujące w południowej części prowincji Sejan wzięły pod zaciętym szturmie miasto Fynczen.

W Chinach środkowych toczy się zacięta walka z wojskami japońskimi, napierającymi od Gujuu w dół rzeki Gohe na Manczan. W okolicy tej operuje 100-tysięczna armia japońska. Udało się jej okraść miasto Manczan, przy tym straciła kilka samolotów.

Ambasador Raczyński w Warszawie

W kołach politycznych rozeszła się pogłoska, że do Warszawy przybył, wezwany z Londynu, ambasador R. P. przy rządzie brytyjskim — hr. Raczyński.

Krewny dwóch dygnitarzy oskarżony o łapownictwo

LWÓW 14.5. Głośna afera w dyktandzie kolejowej o pobieranie łapówek za awanse i wyrabianie posad nie może dotąd znaleźć epilogu w sądzie. W pierwszej instancji zasądza no członków szajki radcę Wiktora Kołodzieja i dra Wawę po 2 lata więzienia, a robotnika kolejowego Bednarza na 4 lata więzienia.

Skazani wnieśli apelację, lecz zanim wyznaczono rozprawę dr Wawro i Bednarz zmarli.

Wynik procesu budzi ogólne zainteresowanie ze względu na osobę Kołodzieja, którego rodzony brat noszący nazwisko Grodowski jest starostą w Przemyślanach, a szwagier inż. Leon Kazubski jest wysokim urzędnikiem w min. komunikacji.

Okólnik Kongregacji Seminariów potępił ustrój totalny

Represje wobec katolików w Niemczech

RZYM, 14.5. Jak już donosiliśmy, bapież Pius XI w chwili przyjazdu Hitlera do Rzymu, potępił fakt wywieszania na placach i ulicach Wiecznej Miasta dwóch krzyży: prawdziwego i nieprawdziwego, tj. swastyki. Ponadto dziekan korpusu dyplomatycznego w Rzymie ks. kardynał Duca-Borgognini odmówił wzięcia udziału w uroczystościach na cześć Hitlera. Zmusiło to rząd włoski do odwołania zaproszeń na te uroczystości rozesłanych do członków korpusu dyplomatycznego. Oficjalny organ watykański „Osservatore Romano” przemilczał całkowicie wizytę Hitlera w Rzymie.

W tym samym czasie, co nie było przypadkowym, mons. Ruffini, sekretarz Kongregacji seminariów papieskich rozesłał okólnik do wszystkich katolickich uniwersytetów, potępiający rasistowską doktrynę, którą określił jako „fałszywą wiedzę i bezwstydną kalumnię”. Okólnik zawiera nadto druzgocącą krytykę wychowania narodowo - socjalistycznego i totalnego ustroju, jako sprzecznego z wolnościami i z odwiecznymi zasadami chrześcijańskimi.

Stanowisko Stolicy Apostolskiej wy-

mołotów zestrzelonych przez chińską artylerię zenitową.

W rejonie Szan-iao oddziały chińskie uderzyły niespodziewanie na japońską grupę. Japończycy cofnęli się tracąc 500 ludzi i dużo sprzętu wojennego.

Bitwa w okolicy Hanczszou trwa nadal. Chińskie wojska okrażyły Hajnin i Haj-jan. Jedną z kolumn chińskich atakowała Ping. Trzy dni temu japońscy lotnicy zbombardowali Dungan, Tsenczen i Bolo (na wschód od Kantonu).

Wczoraj lotnicy japońscy pięciokrotnie bombardowali Sujszou. Na miasto zrzucono przeszło 200 bomb, burząc doszczętnie 4.000 domów i zabijając 300 osób.

HANKOU, 14.5. Tutejsze pisma alarmują opinię publiczną wiadomością, że skutkiem japońskiego najazdu zo-

stało się około półtora miliona zupełnie sierot w wieku do lat 15.

Dzieci te straciły rodziców wśród ciągłych walk i obecnie czeka je śmierć głodowa jeśli chińskie władze nie zaopiekują się nimi.

Żydzi wiedeńscy zapłacili kontrybucję

Emigracja żydowska z Austrii

WIEDEŃ (Tel. wł.) Tutejsza żydowska gmina wyznaniowa zapłaciła od czasów Anschlusa kontrybucję w wysokości \$65.000 RM, złożonych do dyspozycji władz hitlerowskich.

Jednocześnie w kołach politycznych rozeszła się pogłoska, że pomiędzy gminą żydowską Wiednia a „Gauleiterem” Austrii Buercklem nastąpiło jakoby po-

„Sprawa abisyńska wstrząsnęła sumieniem świata”

Rozdźwięki nad Lemanem

Telefonem od własnego korespondenta.

PARYŻ, 14.5. Dramat abisyński daleki jest od epilogu. Abisynia pozostaje członkiem Ligi — przynajmniej do zgromadzenia wrześniowego.

To, co się stało onegdaj było tylko przyznaniem i to jedynie przez przewodniczącego Rady — min. tutejskie go, każdemu państwu prawa uznania lub nieuznania podboju Abisynii przez

Włochy. Nie było żadnego głosowania i nie było żadnej jedności. — Przeciwnie, kilka państw wypowiedziało się przeciwko legalizacji czynnej napaści na państwo niezależne.

Wśród państw protestujących wymienić należy (oprócz Rosji) Boliwie, Chiny i dominium angielskie Nową Zelandię. W dodatku postępowanie wielkich mocarstw spotyka się nadal z surową krytyką znacznej części opinii publicznej Anglii i Francji.

Na podstawie głosów prasy można stwierdzić, że SPRAWA ABISYŃSKA BEZ WZGLĘDU NA TO, JAK ZOSTAŁA OSTATECZNIE ZAŁATWIONA, NALEŻY DO TYCH, KTÓRE WSTRZĄSNĘŁY SUMIENIEM ŚWIATA. (A.).

Nowy rząd „węgrskiego Schachta”

przerwie sielankę hitlerowską na Węgrzech

BUDAPESZT, 14. 5. Po krótkim posiedzeniu Rady Ministrów premier Daranyi przedłożył regentowi Horthy'emu dymisję całego gabinetu. Regent dymisję przyjął, przyjął również propozycję, aby tworzenie nowego gabinetu powierzono prezydentowi Banku Emisyjnego, min. gospodarstwa Imredy'emu, zwanego popularnie „wegierskim Schachtem”.

Premier Imredy przedstawił regentowi listę nowego gabinetu, której skład jest następujący:

Premier — Bela Imredy, który tymczasowo objął tekę ministra han-

dlu, minister spr. wewn. — Franciszek Keresztes-Fischer, b. minister spraw wewnętrznych w rządzie Goemboesza i dotychczasowy prezes banku węgierskiego, spraw zagranicznych — Kolman Kanya, obrony narodowej — jen. Eugeniusz Ratz, dotychczasowy szef sztabu generalnego, oświaty — Paweł Teleki, profesor uniwersytetu, b. premier, finansów — Remaenyi Schneller, sprawiedliwości — Edmund Mikecz, przemysłu — Geza Bornetisza, rolnictwa — Aleksander Stranyavszky, przewodniczący izby poselskiej i minister bez teki — Balint Homan.

Gabinet premiera Imredy'ego, który należy uważać za gabinet regenta Horthy'ego będzie uprawiał politykę silnej ręki, a aktywność swą zwróci przeciw prawicowym radykałom. Niemcy nie są specjalnie zadowoleni z tej zmiany rządu na Węgrzech, wyraża się bowiem wykluczeniem, aby projekt unii celnej z Rzeszą, który za proponował w parlamencie jeden z posłów mógł się stać przedmiotem dyskusji w nowym składzie ministrów.

Od nowego rządu oczekuje się, iż położy on kres agitacji węgierskich narodowych socjalistów, która po przyłączeniu Austrii do Rzeszy przybrała na sile.

Kierunek węgierskiej polityki zagranicznej nie ulegnie zmianie. Minister Kanya tekę spraw zagranicznych zatrzymał.

Nie do Rzymu, a do Berlina

wyjedzie ambasador Noel

W związku z podaną przez prasę wiadomością, że ambasador francuski w Warszawie p. Noel zostaje przeniesiony do Rzymu — dowiadujemy się, że informacja nie jest zupełnie ścisła.

Wprawdzie na Quai d'Orsay rozważana jest jakoby sprawa zmiany przedstawiciela Francji w Warszawie, jednak pozostaje to w związku z projektowanym przeniesieniem dotychczasowego ambasadora francuskiego w Berlinie p. Francois Poncet'a na nieobsa-

dzoną od półtora roku placówkę przy Kwirynale.

Na miejsce amb. Poncet'a miałby być przeniesiony p. Noel, a to z uwagi na jego wybitną znajomość stosunków w środkowej Europie.

Nowy prokurator objął urządowanie

W piątek objął urządowanie nowy prokurator sądu okręgowego Rauze. Prokurator Rauze występował razem z obecnym min. Grabowskim, jako oskarżyciel publiczny w procesie brzeskim. Dotychczas piastował on stanowisko prokuratora w sądzie okręgowym w Radomiu.

Marsz bezrobotnych z Radomia na Warszawę

RADOM 14.5. (Tel. wł.) — Wśród bezrobotnych radomskich od trzech dni widać duże zdenerwowanie. Przed Funduszem Pracy, starostwem i magistratem odbyły się demonstracje. Onegdaj zebrał się tłum około 350 osób z mężczyzn i kilkunastu kobiet z dziećmi na ręku i wyruszył do Warszawy.

Bezrobotni zamierzali interweniować u władz centralnych o uruchomienie robót.

Zamiar ten spełził na niczym, gdyż zaraz za Radomiem demonstrantów zatrzymano.

Oszczerstwo za sto złotych

Świat Dawid Tombak z ul. Gęsiej 39 nie był zadowolony z wynagrodzenia za skojarzenie narzeczeństwa między Abramem Nudem i Dorotą Strom. Mimo, że otrzymał sowite honorarium zarówno od kawalera jak i od panny, Tombak zażądał dodatkowo jeszcze stu złotych od panny. Strom odmówiła. Wówczas swat chcąc się zemścić zatelefonował do Nuda incognito zawiadamiając go, że jego naręczona ma bardzo paskudną przeszłość.

Nud nie uwierzył i zaczął dochodzić kto był sprawcą złośliwego telefonu. Wykrycie go nie przedstawiało zbyt trudności, bowiem swat groził pannie zemstą, przy tym chwalił się przed znajomymi ze swego telefonicznego „kawalu”. W rezultacie panna wniosła przeciwko Tombakowi skargę o oszczerstwo.

A wszystko za jedne sto złotych.

Dzielnv ks ądz uratował

Najśw. Sakrament z płonącego kościoła

GRUDZIADZ, 14.5. W miejscowości Bzowo pod Świeciem wybuchł w nocy pożar w kościele katolickim. Po otwarciu kościoła stwierdzono, że główny ołtarz znajduje się w ogniu. Proboszcz ks. Lipiński nie zważając na niebezpieczeństwo wszedł z narażeniem życia do płonącego kościoła i uratował tabernakulum z Najśw. Sakramentem. Ks. Lipiński odniósł lekkie obrażenia.

Pożar powstał wskutek nieostrożności ministrantów, którzy zaprząsili ogień pod ołtarz podczas rozpalania kadzidła. Ołtarz spłonął, a dzięki pomocy mieszkańców i straży pożarnej kościół uratowano.

Odnaczenie dziennikarzy

Za usługi na polu pracy organizacyjnej w dziennikarstwie odznaczono Złotym Krzyżem Zasługi redaktorów Hieronima Wierzyńskiego, Stefana Grosterna i Medarda Kozłowskiego w Warszawie, Srebrnym Krzyżem Zasługi Wacława Górnickiego w Gdyni.

Polski lot przez Atlantyk już się rozpoczął

NOWY JORK, 14.5. Major Makowski wraz z 4-ma towarzyszami wystartował w piątek z lotniska w Los Angeles do lotu przez Mexico City, kanał panamski, Chile, ponad Andami do Buenos Aires, a dalej do Natalu, gdzie nastąpi start do lotu ponad południowym Atlantykiem i dalej do Europy.

Dwumotorowy samolot mjra Makowskiego, rozwijający 362 km na godzinę jest wyposażony w radiostację, urządzenia do ślepego pilotażu oraz posiada „robotę” czyli pilota automatycznego. Ogólna długość tra-

sy, jaką zamierza przebyć mjr Makowski, wynosi około 24000 km. Przy starcie samolot zabiera 3500 litrów paliwa. Samolot przystosowano specjalnie do lotów długodystansowych przez dobudowanie dodatkowych zbiorników.

Dymisja rządu belgijskiego

Min. Spaak tworzy nowy gabinet

BRUKSELA, 14.5. Rząd premiera Jansona podał się do dymisji. Król dymisję przyjął i powierzył utworzenie nowego gabinetu min. spraw zagr. Spaakowi.

Desygnowany premier oświadczył dziennikarzom, że zamierza utworzyć gabinet, w którym byłyby reprezentowane wszystkie kierunki polityczne, posiadające swych przedstawicieli w poprzednim gabinecie. Nowy gabinet będzie wszakże składał się z mniejszej ilości ministrów. Min. Spaak oświadczył, iż będzie usiłował utworzyć rząd względnie szybko, tak aby mógł on stanąć przed parlamentem w przyszłym tygodniu. W piątek wieczorem min. Spaak porozumiał się telefonicznie z kilkoma politykami oraz spotkał się z b. premierem Jansonem.

wołało wybuchy wściekłości wśród kierowników kół narodowo - socjalistycznych. Rezultaty są już widoczne, nadchodzą bowiem wiadomości o akcji hitlerowskiej, która nosi charakter wybitnie odwetowy. Konfiskuje się pisma katolickie i stosuje się represje wobec szkół katolickich w Niemczech.

Niewytkie ciekawym i charakterystycznym przyczynkiem dla oświecenia obecnych stosunków niemiecko-watykańskich jest wiadomość „Daily Mail” z Rzymu, że do muzeum i wszystkich galerii watykańskich nie wpuszcza się niemieckich turystów no szących opaski ze swastyką.

Podróż LOTEK

Nowa odezwa Str. Ludowego

W związku z świętem ludowym Str. Lud. wydało odezwę, w której m. in. czytamy:

„Milionowe rzesze chłopskie pod zielonymi sztandarami Str. Ludowego zamanifestują swą jedność i siłę polityczną, wyrażą swą gotowość do dal-

szej zbiorowej pracy oraz walki o prawo i sprawiedliwość, okażą swą wolę współgospodarzenia w państwie”

Odezwa wzywa, aby ludowcy nie dawali posłuchu „wrogom sprawy ludowej, którzy będą odmawiać lub odstraszać od udziału w tym święcie”.

Echa poznańskich uroczystości „lepszy orzydział kredytów niż słodkie słówka“

W związku z ostatnimi mowami ministrów w czasie ich wizyt w Poznaniu, słusznie pisze „Dziennik Bydgoski“:

„Możemy zapewnić kogo należy, że Wielkopole nie jak i Pomorze obwołani są na komplementy. Pochwały, o ile są słuszne i nie grzeszą przesadą uroczystościową, będą zawsze przyjęte z należytą rezerwą, czasem jako dowód zrozumienia istotnych wartości ludności dzielnic zachodnich. Jeżeli zaś zmierzają do brania na lep w określonym celu, odnoszą skutek — ujemny. Nie ma głupich — mówią przeciętni Wielkopolanie. Dziś nas wychwalacie, a jutro czyni wasze świadczyć będą, że wcale tak bardzo nas i zdolności naszych nie podziwialiście, jak przy uroczystych okazjach twierdzicie. Poznań np. wołałby usłyszeć od ministra Romana, że on, a nie Warszawa, urządził przyszłą wystawę wszechpolską. Cała Wielkopolska razem z Pomorzem wołałaby lepszy przydział kredytów z funduszy publicznych niż słodkie słówka. Osobiście z Funduszu Pracy, a także z Banku Gospodarstwa Krajowego i Powiatowej Kasy Oszczędności. Wiadomą przecież jest rzecz, że dzielnicę zachodnią najlepiej płaci podatki, a najmniej jest uwzględniana przy rozdziale rozmaitych kredytów. Nie jest też tajemnicą, że życie gospodarcze w Zachodniej Polsce upada — nie z winy pracowni i ofiarnej ludności. Przykładem sam Poznań, którego okres świetności należy do przeszłości.

Premier Składkowski, gdy mu przedstawiciele bojowników o wolność przedstawili swoje żale na upośledzenie Wielkopolań, powiedział:

„szlag może człowieka tracić“. Tak jest, ale również szlag może człowieka tracić, gdy mowy poznańskie stają w rażącej sprzeczności z czynami. Toć np. minister Świątosławski miał w Poznaniu przemawiać podczas zjazdu katolickiego jak przykładowy katolik, a w Warszawie hołubi Związek Nauczycielstwa Polskiego. Gen. Skwar czyński mówił w Poznaniu o zażydzeniu stanu mieszczańskiego, ale nie styszelśmy jeszcze, żeby w Warszawie podjął odpowiednią akcję przeciw panoszącemu się żydostwu. Co więcej zdecydowanie antysemicka grupa „Jutra Pracy“ opuściła szeregi jego organizacji. Nie jest to chyba bez kozery“.

„Naczelna Organizacja Hutnictwa Żelaznego“ wkrótce ma rozpocząć działalność

W dniu 11 maja r. b. minister przemysłu i handlu Roman, przyjął przedstawicieli hutnictwa żelaznego. W imieniu tego hutnictwa prezes Wspólnoty Interesów Wiktor Przedpelski poinformował pana ministra, że polskie hutnictwo żelazne, świadome tych wielkich zadań i pracy, jakie stoją przed nim, postanowiło zrzeszyć się w „Naczelną Organizację Hutnictwa Żelaznego“.

Zadaniem organizacji ma być stworzenie warunków, harmonizujących współpracę wszystkich czynników zainteresowanych w produkcji i zbycie wytworów hutnictwa żelaznego.

Jednocześnie został złożony ministrowi projekt statutu mającej powstać organizacji — z prośbą o jego zatwierdzenie.

Od warsztatu do warsztatu

Zimna krew i rozwaga Na krawędzi 14 piętra pracuje blacharz budowlany

Plac Napoleona.

Na krawędzi 14 piętra drapacza chmur, na drabince sznurówce wisł człowiek.

Przechodnie tłumnie zatrzymują się. Spojrzałem w górę.

Dech zamiera w piersi na sam widok.

Co on tam robi? — nasuwa się na myśl. Przecież to ekwilibrystyka cyrkowa — nie, to po prostu czeladnik blacharski reperuje rynnę deszczową, która gdzieś na wysokości trzynastego i pół piętra pękła i woda zacieka niszcząc tynk.

Na samą myśl, kręci się w głowie,

a ten rzemieślnik z narażeniem życia siedzi na cienkim kołeczku drabinki wiszącej i porozumiewa się krzykiem ze swym majstrem najspokojniej wychylającym się bez poręczy z czter następnego piętra.

Zimna krew jest nieodzownym warunkiem pracy blacharza budowlanego.

Zainteresowany pracą tych ludzi zwróciłem się do starszego cechu blacharzy budowlanych p. Stanisława M. z prośbą o wyjaśnienie na czym polega praca zawodu blacharza budowlanych.

Rozmaitość pracy

W pierwszym rzędzie na robotach blacharskich warsztatowych oraz instalacyjnych na budowach przy kryciu budynków mieszkalnych, muzealnych, kościołów i fabryk.

Ponadto blacharz budowlany wykonuje wszelkie inne roboty, chroniące budynki przed wpływami atmosferycznymi.

I tak: robią rynny, rury deszczowe, rury kominowe, okapy i przedrynnę. Blacharz budowlany musi umieć wykonać wszelkie urządzenia blaszane, jak kolanka obiegowe i wylotowe w kominach dymnych, jak również w kominach i przewodach do odpływu powietrza.

Wykonuje redukcje do żeliwnych rur kanalizacyjnych, zbiorniki do rybnienia, czyli tak zwane „kosze“.

Praca blacharza, jakże często nie doceniana, wymaga niezmiernie wytrwałości, a przede wszystkim rozważności i uwagi.

Ludzie o słabych nerwach nie mogą pracować na robotach czy to przy kryciu dachów, zakładaniu i konserwowaniu ścieków, czy też przy kryciu gzymsów niejednokrotnie na wysokości kilkunastu czy kilkudziesięciu metrów ponad ziemią.

Blacharz — artysta

Wreszcie zawód blacharski jest jeszcze zawodem artystycznym, wymaga bowiem uzdolnień rzeźbiarskich i plastycznych przy wykonywanych pracach ornamentacyjnych z blachy zarówno przy budowie domów, jak i w szczególności kościołów i innych świątyni.

Praca blacharza budowlanego trwa w roku właściwie sześć miesięcy. W lecie i na jesień, gdy domy w ciągu wiosny i wczesnego lata dociągane są do szczytów, na jesień kryje się dachem, aby w ciągu zimy nie zaciekły i nie rozleciały się.

Pracą najcięższą i precyzyjną jest w budownictwie krycie dachów blachą miedzianą na kościołach, wymaga bowiem obok znajomości pracy zawodowej i rozróżniania gatunków blachy rodzajów gwoździ i nitów, wreszcie lutowań odpowiednimi gatunkami cyny i cynku.

Hazard w pracy przyczyna wypadków

Niebezpieczeństwo pracy blacharza polega nie tylko na wypadkach upadków z rusztowań i drabinek, ale także częste są wypadki zakażeń przez skałeczenia, powodujące kalectwo lub śmierć rzemieślnika.

Równie częstymi są wypadki odprysków blachy, gwoździ i opłków lub iskier z maszynek ogniowych do lutowania.

Zarówno upadki na ziemię, jak i te inne wymienione wypadki przy pracy spowodowane są przeważnie hazardem życia przez naszych czeladników — mówi prezes blacharzy.

Urządzenia ochronne w postaci pasów, rękawic czy okularów bardzo niechętnie używane są przez blacharzy budowlanych. Pewność siebie, nadmierne lekceważenie i pokonywanie niebezpieczeństw są pasją naszych rzemieślników.

Wprawdzie przejście odpowiedniego przeszkolenia, przenikanie uświadomienia, wpływa nieco na temperament

ty blacharskie i coraz częściej spotykamy ludzi przezornych na niebezpiecznych robotach.

A jak się kształtują zarobki blacharzy — pytam.

Od 4 i pół do 16 złotych

Zarobki. Te są różne. Majstrowie prowadzący samodzielnie roboty zarabiają tyle, ile potrafią wytargować od przedsiębiorcy i zainkasować.

Płace czeladzi są też różne, a to zależne są od rodzaju roboty wykonywanej w bardziej niebezpiecznych warunkach, uzdolnień i umiejętności.

W każdym bądź razie kształtują się od 4,50 zł do 16 zł dziennie.

Terminatorzy, czeladnicy, mistrzowie

Termin czeladniczy trwa 3 lata, a następnie egzamin w Izbie Rzemieślniczej, po następnych przynajmniej dwu latach nowy egzamin majstrowski czy mistrzowski i dopiero można prowadzić samodzielnie roboty.

Praca blacharza, chociaż jest niebezpieczna i ciężka, wymaga dużo energii i wytrwałości, pociąga jednak wielu młodych ludzi.

Zawód blacharski ma wielką przyszłość, jeśli naprawdę ruch budowlany będzie rozwijał się w wielkim tempie, jeśli właściciele domów i budow niczowie, inżynierowie i majstrowie angażować będą do roboty i powierzać je blacharzom chrześcijanom. Może robota ich jest o kilka procent droższa, ale jeśli tak, to z pewnością solidnie wykonana.

Bojaczki i uprawnienia

A urzędy podatkowe — zdaniem me go rozmówcy — winny bardziej ogólniejszym okiem mierzyć dochody blacharskie, obliczając prawdziwy nie zwiększony dochód, bowiem nie w zawodzie blacharskim ukryć się nie da. Jest ono przecież widoczne nie tylko w książkach obrachunkowych majstra blacharskiego, ale i w nocie w kosztorysach budowli.

Jeśli ktoś pragnie, będąc blacharzem budowlanym bez tragicznego wypadku pracować do starości, musi stosować zasadę „mniej lekkomyślnej odwagi, więcej rozważności i uwagi“.

Giełda pieniężna

DEWIZY: Holandia 294.00 (sprzedaż 294.74, kupno 295.26); Berlin (sprzedaż 212.07, kupno 212.01); Londyn 26.42 (sprzedaż 26.49, kupno 26.55); Nowy Jork (sprzedaż 5.32, kupno 5.29 1/2); Nowy Jork (kabel) 5.31 (sprzedaż 5.32 1/4, kupno 5.29 3/4); Paryż 14.85 (sprzedaż 15.05, kupno 15.65); Zurich 121.15 (sprzedaż 121.45, kupno 120.85); Marka niem. srebrna (sprzedaż 112.00, kupno 106.00).

PAPIERY PROCENTOWE: 5 proc. pol. prem. inwest. I em. 81.25; II em. 81.50; 5 proc. pol. prem. inwest. seriowa I em. 90.50, II em. 90.75; 4 proc. państw. pol. prem. dol. 40.75—40.50—40.50; 4 proc. pol. konsolid. (większe) 68.50—68.25—68.30; 4 i pół proc. pol. wewn. państw. 65.00; 5 proc. pol. konwers. 70.50; 8 proc. L. Z. ziemskie dolar. gwar. kupon 88.59; 4 i pół proc. L. Z. ziemskie seria V 64.25—64.50; 5 proc. L. Z. Warszawski (1953 r.) 71.50—72.00—71.75; 5 proc. L. Z. Łódzi (1953 r.) 64.00.

AKCJE: Bank Polski: 116.50; Węgiel 27.50; Starachowice 37.00—37.50.

Tendencja dla dewiz niejednoznaczna, dla papierów państwowych, listów zastawnych i akcji utrzymana. Rubel srebrny 1.40; 100 kopiejek w bilonie rosyjskim 0.60. W obrotach prywatnych 3 proc. renta ziemiska (500 zł) 54.75.

Giełda zbożowo-towarowa

Ceny za 100 kg parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, ładunkach wagonowych za gotówkę. Pszenica jednolita 28.00—29.00. Pszenica jara czerwona szklista 28.50—29.00. Pszenica zbierana 28.00—28.50. Żyto I stand. 22.00—22.25. Jęczmień browarny — Jęczmień I stand. 19.00—19.25. Jęczmień II stand. 18.50—18.75. Jęczmień III stand. 18.25—18.50. Owies I stand. 22.25—22.75. Owies II stand. 20.75—21.25.

Tendencja ożywiona. Obrót: pszenica 15 ton, żyto 411 ton, jęczmień 45 ton, owies 55 ton.

Samowola żydowskiego kapitalisty

Lokaut w fabryce aby wymusić obniżkę płac

Od trzech dni trwa w fabryce wyrobów rymarskich i włókienniczych „Kera“ przy ul. Tarczyńskiej, strajk okupacyjny trzydziestu kilku robotników zlikwidowanego działu namiotów.

Fabryka „Kera“, należąca do Reichenaubana, a prowadzona przez Kuszelę i Sznajdra, otrzymuje zamówienia wojskowe, konkurując z ofertami innych firm niskimi cenami.

Związek zawodowy pracowników przemysłu skórzanego komunikuje nam, że pomimo obowiązującej w tej branży od marca br. umowy zbiorowej zarządcy fabryki w dniu 6 bm. zażądali obniżenia płac robotniczych o 50 proc. motywując to zamówieniem dla armii. Dotychczasowe płace wynoszą 6 do 6.50 zł na dniówkę.

Robotnicy żądania te kategorycznie odrzucili, a delegaci związkowi chcieli rozpocząć rokowania. Fabrykanci sprzeciwili się wszelkim rokowaniom. Robotnicy więc samorzutnie porzucili pracę. Wówczas Sznajder zarządził lokaut działu namiotów, a towar pod eskortą policji wywieziono na prowincję.

Namioty wykonują chałupnicy, którym z kolei fabrykant żydowski za-

płaci dziennie 1.50 do 2 zł. Tak więc robotników w Warszawie pozbawia się pracy, obniża jakość towaru, stwarza nieuczciwą konkurencję przy przetargu, pauperyzuje polskich rzemieślników i wzbogaca ludzką krzywdą obcy element w Polsce.

Fabryka „Kera“ znana jest również z tego, że nie wypłaca regularnie zarobków robotnikom, ostatnio po 4 tygodniach wypłacono tygodniówki robotnicze na skutek strajku demonstracyjnego 120 robotników w dniu 4 maja br.

W chwili obecnej na podwórzu fabryki obozują strajkujący robotnicy.

Polskie drewno do Węgier Rokowania handlowe polsko-węgierskie

W dniu 12 bm. rozpoczęły się rokowania handlowe polsko-węgierskie, które mogą przynieść ważne i doniosłe zmiany w stosunkach gospodarczych między obu krajami.

W związku z poprawą koniunktury wzrosły w roku ubiegłym bardzo znacznie obroty handlowe polsko-wę-

gierskie.

W roku bieżącym można spodziewać się dalszego wzrostu obrotów i to nie tylko ze względów koniunkturalnych, ale i w związku ze zmianami, jakie zaszły w Europie po „Anschlussie“.

Węgrzy sprządzają — jak wiadomo — znaczne ilości drewna z zagranicy. Import drewna do Węgier wyniósł około 50—60 mil. zł rocznie, z czego 30—50 proc. przypadało na drewno, sprowadzane z Austrii. W związku z przyłączeniem Austrii do Niemiec całą nadwyżkę drewna austriackiego wchłoną z pewnością Niemcy. W tych warunkach otwierają się możliwości dla polskiego eksportu drewna. Wprawdzie Polska nie będzie mogła pokryć całego zapotrzebowania, które dotychczas pokrywała Austria, tym nie mniej jednak eksport drewna polskiego do Węgier musi wzrosnąć. Dzięki tej zmianie zniknie prawdopodobnie dotychczasowe ujemne saldo w naszych obrotach z Węgrami.

Z drugiej jednak strony trzeba się liczyć z wzrostem importu węgierskiego do Polski.

Sprawa budowy

kanalu przemysłowego w Gdyni nareszcie ruszyła z miejsca

Sprawa rozpoczęcia budowy kanału przemysłowego w Gdyni, posiadająca dla przemysłowienia Gdyni pierwszorzędne znaczenie, nareszcie ruszyła z miejsca.

Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej m. Gdyni powzięto uchwałę, upoważniającą komisarzy rządu Sokoła do przeprowadzenia formalności, związanych z przejęciem pożyczki z Funduszu Pracy dla Urzędu Morskiego w Gdyni na rozpoczęcie prac przy budowie kanału przemysłowego w Gdyni.

Na prace te Fundusz Pracy przy-

znał pożyczkę w wysokości 1,8 mil. złotych.

Prawdopodobnie już w najbliższym czasie rozpoczyna się praca około budowy kanału przemysłowego w Gdyni.

W kilku wierszach

ZJAZD OGRODNIKÓW

Jak się dowiadujemy, w końcu maja br. projektowano jest zorganizowanie przez Związek polskich zrzeszeń ogrodniczych zjazdu ogrodniczy w Warszawie.

Zjazd ten ma być poświęcony organizacji zrzeszenia wszystkich organizacji ogrodniczych w jednolitą organizację.

Anglicy umieją łagodzić zaognienia

Droga do potęgi to rozumna wolność

W nawałe wydarzeń międzynarodowych, jakie niemal każdy dzień nam przynosi, nie zwrócono u nas dostatecznej uwagi na dokonane w ubiegłym tygodniu porozumienie pomiędzy Anglią a Irlandią. Po długich rokowań zawarto nową ugodę polityczną, która wyraża się w trzech umowach, regulujących stosunki wzajemne Anglii, Irlandii i Ulsteru. Zarówno opinia angielska, jak i irlandzka, wyrażają zgodne swe zadowolenie z zawartego układu. Politycy angielscy z premierem Chamberlainem na czele złożyli nowy dowód swego rozumu. Najtrudniej bowiem o takie porozumienie, które by dogadzało wszystkim. Mamy tu klasyczny przykład zdolności angielskiej do zawierania rozsądnych kompromisów na gruncie wymagań chwili.

Anglicy chcą mieć zabezpieczone tyły na wypadek rozgrywek w Europie i dlatego idą na daleko idące ustępstwa. Irlandczycy dążą do zjednoczenia narodowego obu Irlandii — i „irlandzkiej” i „angielskiej” — w jedną całość tak, by cała wyspa stanowiła jedno państwo. A świeży układ zbliża ich właśnie do urzeczywistnienia tego narodowego ideału. Najbardziej opornym jest Ulster ze swą szowinistyczną ludnością, usposobioną skrajnie antyirlandzko, ale jego zgodę okupił rząd angielski znaczną subwencją pieniężną skarbu państwa.

Anglicy wykazują, że umieją łagodzić stare zaognienia i wziąć w cugle zakorzenione w wiekowej walce instynkty nienawiści i uprzedzeń. Kto zna przysłowiową dumę angielską i za miłowanie do samodzielnego działania, ten zrozumie, ile ich kosztowało zawarcie z Francją tak ścisłego sojuszu, że aż przewiduje się wspólne dowództwo naczelne na wypadek wojny, tworzenie wspólnych baz lotniczych, otwarcie sobie wzajemne wszystkich portów morskich, ujednolicienie uzbrojenia i opracowanie jednolitego planu wojennego. To drugi przykład brytyjskiego rozumu stanu.

A trzeci — to doprowadzenie do porozumienia z Włochami, które nastąpiło równocześnie. Po okresie wielkiego napięcia wzajemnych stosunków, kiedy napięcie było tak silne, że aż groziło wyładowaniem się w wojnie o Morze Śródziemne, obie strony podały sobie ręce, zapominając o niedawnych sporach.

Taka sama wielka mądrość wykazała poprzednio Anglia, decydując się na danie niepodległości Egiptowi, kiedy wzmożły się tam po wojnie tendencje do niezależności narodowej.

Metoda angielska polega na zdobywaniu sobie przyjaciół drogą uwzględnienia ich potrzeb i interesów. Zaprzęga ona do współdziałania inne narody, przez wysuwanie wspólnych celów, które się osiąga wspólnymi wysiłkami. Jest to polityka wręcz przeciwna tej, która stosują państwa totalne, dążące do podporządkowania sobie innych i nie chcące nic ustąpić ze swych egoistycznych dążeń. Działła ona nie przemocą, lecz mądrymi ustępstwami.

Niemieckie szkoły w Polsce otrzymują prawa

Prywatne gimnazjum koedukacyjne im. Goethego w Grudziądzu, prywatne gimn. im. Schillera w Poznaniu (obydwa z niemieckim językiem wykładowym) otrzymały prawa, pierwsze pełne, drugie zaś niepełne na rok 1937-38.

Nowy statut szkoły dziennikarskiej

Został ogłoszony statut wyższej szkoły dziennikarskiej. Jednocześnie został również ogłoszony plan nauki w tej szkole oraz przepisy egzaminacyjne. Do szkoły na rzeczywistych słuchaczy są przyjmowani tylko młodzi Polacy.

I jak dotychczas, osiąga Anglia na tej drodze wspaniałe rezultaty.

Dużo rozlegało się głosów, które przepowiadały upadek Anglii po wojnie. U nas szerzył taką opinię Dmowski. Być może, że Anglia przekroczyła już apogeum swego potęgi. W każdym razie jednak posiada tyle sił żywotnych, rozporządza takimi kolosalnymi środkami i poszczycić się może przede wszystkim taką mocą ducha, że długo jeszcze nie da się zepchnąć ze zdobytego przez siebie w świecie stanowiska.

Anglia daje nam pouczający przykład, że najlepszą szkołą obywatelską dla narodu jest rozumna wolność, do-

puszczenie do głosu w sprawach państwowych wszystkich obywateli, rozwój zdrowego parlamentaryzmu, „rozbudowa” na szerokich podstawach samorządu terytorialnego i zawodowego. W tej szkole wyrósł podziwu godny indywidualizm angielski, który znajduje zawsze rozwiązanie w najtrudniejszej sytuacji, który doprowadził jednostkę do tego, że interes własny łączy nierozdzielnie z interesem całości i niesie siebie dobrowolnie w ofierze na rzecz dobra powszechnego. Takiej potęgi duchowej, jak Anglia, nie wykazało z siebie dotychczas jeszcze żadne państwo totalne.

P. DOBOSZ.

J. E. ks. kardynał Kakowski powrócił z podróży do Rzymu

W piątek dn. 13 bm. w południe powrócił z wyjazdu do Rzymu ad limina Apostolorum J. E. ks. kardynał Aleksander Kakowski. Na dworcu powitali księdza kardynała J. E. ks. nuncjusz apostolski F. Cortesi i towarzyszący mu radcy nuncjatury: prałata Paciniego, ks. arcybiskup St. Gail, ks. biskup Szlagowski, ks. biskup Gawlina, kapituła metropolitalna i łowicka,

kapelan Prezydenta RP prałat Hum-pola, księży proboszczowie Warszawy, szambelani papiescy, przedstawiciele instytucji i organizacji katolickich oraz społecznych, reprezentanci prasy itd.

Tym samym pociągami przybył również do Warszawy w powrocie z Rzymu ordynariusz piński, JE biskup Kazimierz Bukraba.

Zwolnienia z więzień w sprawie przytyckiej

W piątek, w godzinach popołudniowych zwolniono z więzienia radomskiego jeszcze jednego skazanego w sprawie przytyckiej Lejbusia Zajda, który odbył karę roku więzienia.

W więzieniu radomskim odbywa jeszcze karę 5 skazanych z Leską na czele.

Jednocześnie decyzją władz wymiaru sprawiedliwości, uwzględnione zostało podanie obrońców jednego ze skazanych w głównym procesie o zajęcia przytyckie.

Obrona Lejba Lengi, skazanego na 18 miesięcy więzienia, wobec odbycia przezeń 2/3 kary zgłosiła prośbę o przedterminowe zwolnienie z uwagi na poprawne prowadzenie się. Prośbę

te zatwierdził przychylnie, wobec czego Lengę zwolniono z więzienia radomskiego.

Biskup Grente członek Akad. Francuskiej gościem w Polsce

Dziś dn. 14 bm. przybywa do Polski biskup, diecezji Mans we Francji, mgr Jerzy Grente, członek akademii francuskiej, który wygłosi kilka odczytów w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Katowicach.

Biskup Grente cieszy się wielkim poważaniem i popularnością we Francji i znany jest ze swego wielkiego talentu krasomówczego oraz ze swych dzieł historycznych i literackich.

Prokurator zapowiedział kasację wyroku na hr. Drohojowskiego

Podczas procesu hr. Drohojowskiego duże wrażenie zrobiła zapowiedź kasacji przez prokuratora Sobolewskiego, który swoje oskarżenie popierał bardzo krótko.

Zapowiedź stała się niespodzianką.

Ulgi w rozmowach telefonicznych z Litwą

W rozmowach telefonicznych z Litwą wprowadzono ulgi w godzinach słabego ruchu. Prowadzący rozmowy w godz. od 19 do 8 korzystają z 40 proc. zniżki.

W obrocie depeszym zakazano nadawania depesz prywatnych w języku cyfrowanym.

Przedtem ktoś kryłak się nie biał

„Obce agentury”, czyli Polska oglądana przez pryzmat „Merkuriusza”

Posłuchajcie no ludkowie, źle się w Polsce dzieje, bowiem — wszędzie „obce agentury” — co szukają w całym dziurze.

A jak znajduje taką dziurę — radość chwytą agenturę! Tańczy tango, krzyczy: hurra! „co za śliczna nowa dziura!”

Dziurę zbiera wciąż do dziury sieć agentów agentury. Wyszukują dziury, dziurki i związują w mocne sznurki.

Sznurki w kufry się pakuje i przemycą i szmuglują poprzez lasy, poprzez góry do szwajcarskiej agentury.

Tam się sznurki w ćwiartki kraje i Szwajcarom się sprzedaje. Szwajcar chytra to cholera, płaci złotem, nie przebiera!

Produkt zdrady Szwajcar bierze i sprzedaje potem w... serze. Tak się tuczy agentura na tych naszych polskich dziurach!

O tym wszystkim, ludzie moi, w „Merkuriuszu” jak byk stoi! Człowiekowi cierpienie skóra, kiedy czyta o tych dziurach!

Wiercie słowom „Merkuriusza”, bo w nim czuwa czujna dusza! On na dziurach zna się — bowiem, sam ma przecież dziurę — w głowie.

GRYF.

Układ sił i orientacja

Prawda o wyborach do pomorskiego sejmiku wojewódzkiego

Toruń, w maju.

Jednym z pierwszych zarządzeń władz wojewódzkich, po przyłączeniu do Pomorza powiatów z woj. poznańskiego i warszawskiego było rozpisanie na całym Wielkim Pomorzu wyborów do sejmiku wojewódzkiego, będącego organem samorządu wojewódzkiego, którego poza Wielkopolską i Pomorzem inne dzielnice państwa, niestety, jeszcze nie posiadają.

Wybory przedstawicieli do sejmiku wojewódzkiego są pośrednie. Ciało wyborcze są rady powiatowe, a w miastach, stanowiących samodzielne jednostki administracyjne — rady miejskie. Miast takich posiada obecne województwo pomorskie sześć: Bydgoszcz, Gdynia, Toruń, Włocławek, Grudziądz i Inowrocław. Dla ścisłości dodać trzeba, że odnośnie do wybranych zostały jeszcze przed kilku laty w okresie największego nasilenia wpływów b. BBWR. I tak wybory miejskie odbyły się w końcu 1933 r., a do poszczególnych ogniw samorządu wiejskiego w latach następnych tak, że obecny skład rad powiatowych sięga pierwszej połowy 1935 r.

Przypomnienie tego stanu faktycznego jest koniecznością, bo tylko na jego tle można należyście ocenić niezmiernie ciekawe zjawiska, których jesteśmy świadkami w związku z odbywającymi się obecnie wyborami do sejmiku wojewódzkiego, a które stołeczna prasa Str. Narodowego i jemu bliska przedstawia całkiem opacznie.

Prasa ta obwieszcza tryumfalnie o zwycięstwach wyborczych „narodowców”. Otóż prawdą jest, że w kilku powia-

tach dawnego woj. pomorskiego, w których po wyborach w 1935 r. przynajmniej większość posiadali zwolennicy „sanacji”, zresztą bardzo często „zjednani” dopiero w czasie akcji wyborczej, obecnie istotnie wybrani zostali przez te same kolegia wyborcze kandydaci Str. Narodowego. Sukcesy te, jak z tego widać, przypisać należy przede wszystkim rozprężeniu, jakie po ustąpieniu p. Kirtiklisa i zlikwidowaniu jego „prawej ręki” na odcinku politycznym w osobie głośnego a skompromitowanego dzisiaj „Gauleitera” p. Schaba — ogarnął wybrańców „sanacyjnych” w ciałach samorządowych.

Należy również sprostować doniesienie „Gońca Warszawskiego”, który wszystkich przedstawicieli m. Bydgoszczy do sejmiku wojewódzkiego w liczbie czterech zaliczył do Str. Narodowego. Wiadomość ta jest z gruntu nieścisła. Układ sił politycznych w bydgoskiej radzie miejskiej różni się zasadniczo od scharakteryzowanego stanu rzeczy tym, że jest on... ustalony. Najsilniejszym jest tam klub radziecki Str. Pracy, obok którego istnieją słabsze liczebnie kluby: Str. Narodowego i OZN. Otóż w drodze wzajemnego porozumienia wszystkie te kluby uzyskały w sejmiku wojewódzkim po jednym przedstawicielu, czwarty zaś mandat przyznano

zgodnie, na wniosek radnych Stron. Pracy, przedstawicielowi zarządu miejskiego w osobie wiceprezydenta miasta p. Spikowskiego.

W świetle tych faktów przedwcześnie jest więc mówić o dokonanych wyłącznie na korzyść Str. Narodowego przeobrażeniach w układzie sił politycznych Pomorza. Obiektywnie należy stwierdzić tylko rzecz jedną, że powołani pod protektoratem p. Kirtiklisa w latach 1934 — 35 przedstawiciele gmin w radach powiatowych, głównie spośród ziemiaństwa i tzw. gburów tj. zamożnych włościan — orientują się dzisiaj przeważnie na... Str. Narodowe.

Pom.

Rozszerzono kompetencje kuratorów szkolnych

Minister oświaty przekazał kuratorom okręgów szkolnych kompetencje ministra w zakresie przenoszenia nauczycieli z jednej szkoły do drugiej, w zakresie zezwalania na zatrudnienie osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach powszechnych, nie dłużej jednak niż do końca trzeciego roku zatrudnienia, jako też w zakresie zezwalania na odbywanie dalszej praktyki nauczycielskiej.

Prócz tego kuratorzy zostali uprawnieni do przenoszenia nauczycieli-kierowników szkół, nauczycieli szkół średnich i zawodowych o ile został zmieniony stopień organizacyjny szkoły, nastąpiła zmiana języka wykładowego itd.

Inspektorzy szkolni są uprawnieni do przenoszenia nauczycieli w obrębie obwodu im powierzonych.

Obchód

„dnia spółdzielczości”

Spraw Wewn. zezwoliło związkowi spółdzielni na zorganizowanie w całej Polsce obchodu „Dnia spółdzielczości”.

Przyslij próbkę pisma, datę urodzenia Poznaj swoje przeznaczenie Pani In-Tao odpowiada naszym czytelnikom

Kto chce poznać swoje wartości i uzdolnienia na podstawie analizy grafologicznej lub astrologicznej niech przysle pod adresem naszej Redakcji z załączeniem „IN-TAO” próbkę swego pisma, względnie dokładną datę urodzenia załączając na koszty 50 groszy w znaczkach pocztowych.

Dla prenumeratorów naszych uzyskaliśmy również zniżkę 50 proc. za wizyty osobiste u p. IN-TAO (za okazaniem kwitu za pronumeratę za m-c bieżący).

Pani IN-TAO przyjmuje przy ul. Wspólnej 12 m. 18 od 10 rano do 14 i od 16—18.

Odpowiedzi

P. W. Rep. Typ Lwa. Urodzeni pod tym wpływem to ludzie o dużej sile woli, zdecydowani, dumni, odważni, optymiści z wielką ufnością w swe siły. Żadni władzy — przeważnie ją zdobywają, względnie uzyskują niezależność. Raczej mózgowcy niż intelektualiści. W ogóle natury raczej męskie. Mówią rozkazująco, krótko, urywanie. Sympatie lub antypatie objawiają wyraźnie. Prawi, dla otoczenia serdeczni choć uprzejmości ich za letnia jest od nastrojów. Umysły syntetyczne, talenty organizacyjne. Bardzo niezależni, lubią wszelkie przyjemności życiowe, przestrzeń, przyrodę, rasowe zwierzęta. Skłonności bohaterkie. Załamują się tylko przy rozterkach uczuciowych. Na trwałych małżeństw mało się nadają z racji swej wielkiej niezależności. Chętnie uprawiają hazard i spekulację. Lubią dobrze zjeść, ładnie mieszkać. Lekkożylnie wydają pieniądze lub rozpoczynają je, stąd częste kłopoty. Idealni przyjaciele i wybaczący wrogowie. Entuzjastami się do nowych poczynają. Kochają poezję, muzykę, sztukę, najbardziej jednak tkwią w erotyzmie i miłości. Urodzeni pod złym wpływem Lwa działają impulsywnie, popędliwie i gwałtownie. Bezwzględni, uparci, nieobliczalni o właściwościach niszczycielskich. Jest w Panu wielkie pragnienie potęgi, bogactwa, zupełnej niezależności, — która Pan zresztą uzyska ale nie drogą loterii, a tylko osobistymi wysiłkami. Proszę hamować impulsywność, duma i namietność, więcej serca dawać prośbie, otoczeniu. Z. J. szybkiego połączenia nie widzę — trzeba walczyć.

„Irena ze Lwowa”. Typ Lwa. Ogólna charakterystyka wyżej. Pismo Pani wykazuje skrajności — wahania między optymizmem a pesymizmem. Jest w Pani dużo dobrot, uprzejmości. Zdolności artystyczne, filozoficzne, zainteresowania sportem, grą. Dużo będzie Pani poróżniana, w ogóle życie Pani ułoży się dość pomyślnie.

nie, jest w Pani duża intuicja, proszę się nią kierować we wszystkim. Za serdeczny list Pani bardzo, bardzo dziękuję, niezmierznie miło mi będzie według zapowiedzi pogawędzić z pania bezpośrednio!

P. Jan G. Żolibórz. Ustronie. Typ Lwa. Ogólna charakterystyka wyżej.

Uprzejmie proszę Pana o przyjęcie do mnie w godz. moich przyjęć, gdyż trzeba by Panu dać dłuższą odpowiedź a to mogę zrobić tylko bezpośrednio.

Wszystkich, którym mam dać odpowiedź listowną — uprzejmie proszę o trochę cierpliwości.

6.15 24.00 RADIO

SOBOTA, 14.5.1938 R.
WARSZAWA I.

6.15 „Kiedy ranne wstają zorze”; 6.20 Gimnastyka; 6.40 Płyty; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Płyty; 8.00 Audycja dla szkół; 11.00 Audycja dla poborowych; 11.15 Audycja dla szkół; 11.57 Sygnał czasu; 12.03 Audycja południowa; 15.50 Wład. gospodarcze; 15.45 Teatr wyobraźni dla dzieci; „Tajemnica królewskiego zegara”; 16.15 Koncert rozrywkowy; 16.50 Pogadanka aktualna; 17.00 Transmisja nabożeństwa majowego z Jasnej Góry; 17.50 Koncert; 18.35 Audycja dla wsi; 19.00 Audycja dla Polaków za granicą; 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Wład. sportowe; 20.10 Pogadanka społeczna; 20.15 Płyty; 20.40 Dziennik wieczorny; 20.50 Pogadanka aktualna; 21.00 „Aida” opera Verdiego (transm. z Florencji).

WARSZAWA II.
15.00 Płyty; 14.00 Para informacji; 14.10 Płyty; 15.00 Pogadanka aktualna; 15.10 Wiadomości sportowe; 15.15 1000 taktów muzyki; 18.00 Koncert popularny; 19.00 Płyty; 19.55 Życie kulturalne stolicy; 22.00 „W zsalasie” epizod z powieści Karola Ferdynanda Ramusa; 22.18 Muzyka lekka i taneczna; 23.05 Płyty.

NAJCIEKAWSZE AUDYJCJE ZAGRANICZNE
21.00 Mediolan. „Aida” opera Verdiego (tr. z Florencji).
21.15 Luksemburg. Koncert symfoniczny.
21.55 Budapeszt. Koncert orkiestrowy.

NIEDZIELA, 15.5.1938 R.

WARSZAWA I.
8.00 „Pod Twoją obronę”; 8.05 Dziennik poranny; 8.15 Audycja dla wsi; 9.00 Regionalna transmisja z Kalisza; 11.57 Sygnał czasu; 12.03 Poranek symfoniczny; 15.00 Przegląd kulturalny; 15.10 Fragment z powieści Klemensa Junoszy „Na zgłiszczach”; 15.30 Muzyka obładowa; 14.45 Audycja dla wsi; 15.45 Wszystkiego po trochu — audycja dla dzieci; 16.05 Mozart: Trio es-dur na obój, fagot i fortepian; 16.25 Recital śpiewaczy Sergiusza Benoniego; 16.45 O ochronie zabytków przeszłości; 17.00 Podwieczorek fiokowy; 19.00 Transmisja z marszu Sulejówku Warszawa; 19.20 „Brat znajduje brata” komedia; 19.45 Muzyka popularna; 20.35 Transmisja z poświęcenia kopca Marsz. Piłsudskiego w Zawadach; 20.50 Dziennik wieczorny; 21.00 Wład. sportowe; 21.15 „Ta-ja”; 22.00 Opowieść o Wagnerze; 22.50 Ostatnio wiad. dziennika wieczornego.

WARSZAWA II.
14.45 „Kawaler srebrnej róży” opera R. Straussa; 16.30 Otwarcie wystawy psów rasowych; 22.00 Płyty.

PONIEDZIAŁEK, 16.5.1938 R.

WARSZAWA I.
6.15 „Kiedy ranne wstają zorze”; 6.20 Gimnastyka; 6.40 Płyty; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Płyty; 8.00 Audycja dla szkół; 11.00 Audycja dla poborowych; 11.15 Audycja dla szkół; 11.40 Od warsztatu do warsztatu; 11.57 Sygnał czasu; 12.03 Audycja południowa; 15.50 Wład. gospodarcze; 15.45 „Z pieśni po kraku”; 16.15 Sully — w wyk. orkiestry rozgłośni wileńskiej; 16.50 Pogadanka aktualna; 17.00 Wpływ człowieka na przyrodę; 17.15 Koncert kameralny; 17.50 Po-

gadanka sportowa i wiad. sportowe; 18.10 Płyty; 18.35 Audycja dla wsi; 19.00 Audycja żołnierska; 19.30 Dyskutujemy: „Społeczne i artystyczne zadania literatury”; 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Koncert rozrywkowy; 21.40 Nowości literackie; 22.00 Koncert orkiestry P. R. 22.50 Ostatnie wiad. dziennika wieczerznego; 23.00 Wywiad z prezesem niemieckiego AGTO

WARSZAWA II.
15.00 Płyty; 14.00 Para informacji; 14.10 Płyty; 15.00 „Jak współdziałamy w ruchu ulicznym”; 15.15 Wład. sportowe; 15.20 Zespół salonowy Wiktora Tychowskiego i Wiktora Osieckiego; 18.00 Koncert solistów; 18.50 Płyty; 19.55 Życie kulturalne stolicy; 22.00 Reportaż; 22.15 Muzyka taneczna; 23.05 V symfonia Piotra Czajkowskiego.

NAJCIEKAWSZE AUDYJCJE ZAGRANICZNE
19.50 Sztokholm. Koncert orkiestrowy z udziałem E. Krenaka (fort).
19.50 Praga. „Dalibor” opera Smetany (tr. z Teatru).
19.55 Hilversum II. Koncert symfoniczny.
20.00 Bruksela franc. „Córka pulku” operetka Offenbacha.
20.30 Lille. Koncert symfoniczny.
20.10 Budapeszt. Koncert ork. filharm. Dyr. Dobrowen. Sol. Erika Morini (skrz.).

LEKARSKIE

32 LECZNICA 32

przy Chłodnej
WENERYCZNE, PŁCIOWE i SKÓRNE
Krótkie fale od godz. 9 r. do 9 wiecz.
(045)

24 LECZNICA 24

Choroby WENERYCZNE, Skórne, Moczopłciowe, Światłolecznictwo
Codziennie od 9 r. — 9 w. w niedzielę wiet do godz. 1-ej po poł. (006)

SPECJALNA przych. dla chorych na PŁUCA

porada wraz z orześwietleniem
W-wa, Marszałkowska 49; tel. 9.00-09, godz. 10-13-7 (0011)

GABINET ELEKTROLECZNICZY

LECZENIE CHOROZ SKORYCH promieniami granicznymi Bucky'ego ŚNIADECKICH 12. Telef. 9.65-22. (003)

TEATR, MUZYKA, KINO

WIELKI: „Traviata” z Bandrowską-Turską. NARODOWY: „Gesi i gaski” Baluckiego. POLSKI: „Pygmalion” Shawa.
LETNI: „Dama od Maksyma” w reż. Niewiarowicza z Mira Ziminska, Złotem i Grabowskim.
NOWY: „Serce” Bernsteina w reżyserii St. Wysockiej.
MAŁY: Komedia Mauriac’a „Asmodeusz” w reżyserii i z udziałem Marii Przybytko-Potockiej.
ATENEUM: Codziennie „Szóste piętro” w reż. Porzanowskiej z Jaraczem na czele za spół.
MALICKIEJ: „Jastrząb wśród gołębi” A. Herza.
KAMERALNY: Codziennie „Niewiniatko”.

WIELKA REWIA: Dziś premiera wesołej komedii J. Feydeau „Opiekuj się Amelią” z pp. Różańską, Skalską, Benią, Fertnerem, Symem, Orwidem, Ruszkowskim, Rego na czele. Początek 8.15 wiecz.
MAŁE QUI PRO QUO: Rewia „Skąd swąd”
CAFÉ CLUB: Szopka polityczna.
INSTYTUT REDUTY (Kopernika 34-40): Komedia Cwojdzinskiego „Teoria Einsteina”.
ROSYJSKIE STUDIO DRAMATYCZNE: „Buz” Ostrowskiego.
TEATR 8.15: „Kryśka leśniczanka”.
FILHARMONIA: Jutro odbędzie się pod dyr. J. Ozimskiego poranek muzyczny. Jako soliści występują pp. Zofia Turzewska śpiewaczka i Wiktor Winterfeld skrzypiec.

Kina oznaczone gwiazdką rozpoczynają seanse o godz. 5-ej. Pozostałe o godz. 4-ej.

KINA ZEROEKRAKOWE.
ATLANTIC (Chmielna 53): „Nancy Steele zginęła”.
CAPITOL (Marszałkowska 125): „Wrzos”.
CASINO (Nowy świat 50): „Grzech młodości”.
COLOSSEUM (Nowy świat 17): „Tajemniczy przeciwnik”.
EUROPA (Nowy świat 65): „Po wielkiej wojnie”.
IMPERIAL (Marszałkowska 56): „Księżniczka cygańska”.
PALLADIUM (Złota 7): „Pensjonarka”.
PAN (Nowy świat 46): „Za zasłoną”.
RIALTO (Jasna 3): „Król się bawi”.
ROMA (Nowogrodzka 49): „Za cudze winy”.
SIŁKOWY (Marszałkowska 112): „Zbiądzam”.
STUDIO (Chmielna 7): „Tygrys Esznapur”.
ŚWIATOWID (Marszałkowska 111): „Ostatni alarm”.
VICTORIA (Marszałkowska 106): „Dzień na wysłach”.

ACRON (Żelazna 64): „Książę i żebrak”.
Orkiestra bohaterów.
ADRIA (pl. Teatrny): „Fortancerk”.
AMOR (Elektoralna 45): „Zabiłem” i „Bogalski tygrys”.

ANTINEA (Żelazna 51): „Tańczący pianin” i „Wódz czerwoności”.
AS (Grójecka 56): „San Francisco” — film kolorowy.
BIS (Elektoralna 71): „Kapitan Taylor” i „Wity dom”.
CZARY (Chłodna 29): „Serce i szpada” i „Gra życia”.
EDEN (Marszałkowska 31): „Jedziecie w masce” i „Awantura amerykańska”.
ELITE (Marszałkowska 81a): „Joj pierwszy bal” i „Pod twoim urokiem”.
FAMA (PRZEJAZD 9): Wkrótce otwarcie.
FEMINA (Leszno 35): „Ostatni alarm”.
FILHARMONIA (Jasna 3): „Moje szczęście to ty”.
FLORIDA (Żelazna 41): „Zamek tajemnic” i „90 minut postępu”.
FORUM (Nowiniarska 14): „Spotkali się w Paryżu” i „Śmierć czyha w tłumie”.
HELIOS (Wojska 8): „Dziewczyna szuka miłości” i „Dodatk”.
HOLLYWOOD (Hoża 29): „Szelek” z Renom Nowarom.
ITALIA (Wojska 52): „Gdy kwitną drzewa”.
JURATA (Krakowska Przedmieście 66): „Dziewczyna z Nowolipki” i „Zaczarowane królestwo”.
KOMETA (Chłodna 49): „24 godziny miłości” i „Rewia”.
KINO PARAFI EW. ANDRZEJA (Chłodna 9): „Kochana rodzinka” Filip i Flap.
MAJESTIC (Nowy świat 45): „Wytłumiony świat”.
MARS (Pl. Inwalidów): „Dziewczyna Nowolipki” i „Zdomaskowany bohater”.
MASKA (Leszno 70): „Noc przed bitwą” i „Nie ciału w kinie”.
METRO (Smocza 15): „Władcy puszcz” i „Córka samuraja”.
MEWA (Hoża 58): „Nie znała miłości” i „Na straży prawa”.
MIEJSKIE (Hippoleczna 5): „Hiszpański motyl”.
MUCHA (Długa 10): „2 dni w reju” i „Kolor. dodatki”.
NOWA TOMBOLA (Marszałkowska 54): „Dama kameliowa” i „Atak o świcie”.
PROMIEN (Dzielnia 1): „Niezwyciężony Bill” i „Zielony sygnal”.
PRASKIE OKO (Zygmuntońska 18): „Dobry nie Boone” i „Srebrna torpeda”.
POPULARNY (Zamojskiego 20): „Szelek” i „Rewia”.
PRAGA (Targowa 71): „Dziewczyna szuka miłości”.
RAJ (Czerwinińska 191): „Na Sybir” i „Pierwsza nagroda”.
RENA (Długa 9): „Trędowata” i „Ordynat Michorowski”.
ROXY (Wojska 14): „Linia Maginota” i „Dodatk”.
RIWIERA (Leszno 2): „Bunt żelazny” i „Dodatk”.
SFINKS (Senatorska 29): „Lekarz pięknych kobiet”.
SOKÓŁ (Marszałkowska 67): „Joj największy błąd”.
SORENTO (Krypska 34): „Nie oddam dziewczynki” i „Magnolia”.
SWIAT (Suzina 4): „Romantyczny milioner”.
SYRENA (Inżynierska 7): „Gra życia” i „Wiosna w Holandii”.
SWIT (Nowy świat 19): „Eskapada”.
TON (Pulawska 70): „Sherlok Holmes i dr. Watson”.
TRIANON (Sienkiewicza 8): „Panna Maria” i „Kraj miłości”.
UCIECHA (Złota 72): „Niewiniatko”.
UNIA (Dzika 9): „Towarzysze broni” i „Rewia”.
WANDA (Mokotowska 75): „Zawiniam” i „Rewia artystyczna”.

Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży — telef. 7-11-25.

Valentine Williams

ZA ŻÓŁTYMI DRZWIAMI

Przekład autoryzowany z angielskiego
KAROLINY CZETWERTYŃSKIEJ

STRESZCZENIE POCZĄTKU POWIEŚCI:

Alina Innesmore i lady Julia Rossway wracają z przyjęcia na królewskim dworze.
Późną nocą, po obowiązkowej fotografii, Alina przypomina sobie, że obiecała Barry'emu pokazać mu się w dworskiej sukni. Wstępuje więc do niej na chwilę.
Przy drzwiach mieszkania Barry'ego Alina robi straszne odkrycie. Za żółtymi drzwiami słyszy się struga krwi, zalane całe schody. Za wyważonymi drzwiami, Rodney Rossway, który przypadkowo znalazł się na miejscu, dokonywał strasznego odkrycia... Barry Swete został zamordowany.
Rozpoczyna się śledztwo. Alina przypomina sobie, że widziała człowieka, który chylił umknął z domu Barry'ego już po odkryciu zgonu Swete'a.
Śledztwo bierze w swoje ręce naczelny inspektor Scotland Yardu — Manderton.

— Panie inspektorze, tenis kryty.
Alina i Rodney spojrzeli na siebie w niemym porozumieniu, dziwnie kulturalnie brzmiał głos tego agenta policji. On zaś ciągnął dalej:
— Często słyszałem o tenisowym korcie Frant House'u, bo w całej dzielnicy, żaden dom prywatny takiego nie posiada.
— Cóż to za rodzaj kortu w prywatnym posiadaniu? — ze zmarszczonymi brwiami zapytał cierpim tonem inspektor.
— To jest pierwotny tenis francuski, gra bardzo skomplikowana i tak trudna, że potrzeba trzech lat nauki, zanim się dojdzie do wprawy.
Manderton spojrział badawczo na swego pomocnika.

— Wydajesz mi się dobrze poinformowany co do tego mój młodzieńcze.
— W Cambridge, gdzie się kształciłem, był taki kort; nie grałem sam, ale dosyć się napatrzyłem na grających.
— Pan Dane, specjalista w naszym dziale daktyloskopii, ukończył studia w Cambridge — rzekł z odrobiną ironii, choć nie bez życzliwości Manderton patrząc na młodego człowieka.
Prości agenci uśmiechnęli się sztucznie, a policjant zagryzł wargę. Ale Dane nie drgnął nawet. Spojrzał z sympatią przez wielkie okulary na Alinę, wpatrzoną w niego z zainteresowaniem.
Teraz Manderton zwrócił się do Rodney'a:
— Jaki był tryb życia zmarłego? Czy był żonaty?
— Nie.
— A służby, która by przy nim mieszkała, nie miała?
— Nie, jego lokaj Roberts nie nocuje tutaj. Pan Swete przebrałszy się do obiadu odprowadził go do domu, bo trzeba panu wiedzieć, że nieboszczyk rzadko wieczorem jadał u siebie. Gdy się to jednak zdarzało, Roberts odchodził później.
— Mówił mi pan, że pan Swete nadwyreżył sobie nogę?
— Tak jest.
— Więc zapewne spożywał ostatni obiad u siebie.
— Tak sądzę.
Inspektor rzucił okiem na zebranych:
— Gdzie ten Roberts... się obraca w tej chwili?
Na to pytanie szofer Giles, stojący w milczeniu, odezwał się:
— On niedaleko stąd mieszka, posłałem po niego.
— Zejdź pan prędko i zobacz, czy nie przyszedł, a posterunkowemu, który pilnuje wejścia, powiedz pan ode mnie, żeby puścił służącego na górę.
Szofer wyszedł z pokoju.

Inspektor pytał dalej, patrząc to na Rodney'a, to na doktora:
— Co możecie mi panowie powiedzieć o Robertsie?
— Roberta można śmiało nie mieszać do tej sprawy. To człowiek godny najwyższego zaufania, służył Barry'emu od chwili gdy wprowadził się do tego mieszkania.
— Kiedy to było?
— Zaraz, zaraz... to było... jak tylko pan Swete przybył z Ameryki, mniej więcej dwa lata temu.
Manderton chrząknął:
— Hm! — a teraz panowie, powiedzcie mi, czy który z was nie wie czegoś o zmarłym, co by mogło oświetlić sprawę tego morderstwa?
— To jest dla mnie — rzekł Radney — zupełnie niewytłumaczalne... może uzbrojony złoczyńca...
— Nic podobnego — stanowczym tonem przerwał mu detektyw. Rzut oka na zamek od wyłamanych przez was drzwi wystarczy, aby dowieść tego. Nie, nie. Morderca albo został wpuszczony do mieszkania przez nieboszczyka, albo przez jego służącego, a może miał klucz od wejścia.
— Panie Rossway, czy pan nie wie, kto z obcych mógł posiadać klucz od mieszkania?
— Przypuszczam, że Roberts.
— Nikt więcej? Nikt z mieszkańców Frant House'u na przykład?
— Jestem pewny, że nikt.
Inspektor objął wzrokiem cały pokój.
— Czy zmarły miał zwyczaj trzymać u siebie kosztowne rzeczy?
— Tylko tych kilka sprzętów, co pan widzi. Na przykład ten obraz malowany przez Goyę ma nie-malą wartość.

(Dalszy ciąg nastąpi)

Skandaliczna gospodarka w gminie Olkusko-siewierskiej W e kie nadużycia urzędników

SOSNOWIEC, 14. 5. W Sądzie Okręgowym w Sosnowcu rozpoczął się w piątek wielki proces o nadużycia w zarządzie gminy olkusko-siewierskiej w pow. będzińskim. Nadużycia sięgają kilkudziesięciu tysięcy zł.

Za przywłaszczenie zainkasowanych tytułów podatków opłat i należności publicznych odpowiada 4 sekwestratorów: Tadeusz Rolnik, Antoni Ochendzan, Stefan Znojkiwicz i Mikołaj Timofiejew — wszyscy zamieszkałi w Strzemieszycach oraz sołtys Józef Marzec z Zabkowie.

Oskarżenia w latach 1928 — 1933 do konywali systematycznych malwersacji. Pierwsi czterej skradli 30.000 złotych. Marzec zaś ponad 5.000 zł. Poza tym odpowiadał jeszcze wójt gminy i sekretarz, którzy nie donieśli władzom o nadużyciach, oraz utrudniali wdrożenie postępowania karnego przeciwko złodziejom grosza publicznego, przyznając im dodatkowe wy-

nagrodzenie w wysokości 5 proc. zainkasowanych kwot. Suma ta miała być zużyta na pokrycie defraudacji.

Proces ten charakteryzuje znakiem fatalną gospodarkę, prowadzoną przez niektóre gminy. Rozprawa potrwa 3 dni.

Brak kościołów na Wołyniu Czy ofiarni ziemianie znajdą naśladowców?

RÓWNE 14.5. Wzmógł się akcja rewindykacyjna na Wołyniu i przejście starych zruszczałych rodzin polskich z prawosławia na katolicyzm grozi wtórną falą przejścia na prawosławie z braku dostatecznej ilości świątyń katolickich na Wołyniu.

Jak wiadomo, w czasach największej nietolerancji religijnej za czasów zaborczych Rosjanie skonstruowali ponad 400 kościołów rzymsko-katolickich, przekształcając je na cerkwie

Jedyny członek „szajki terrorystów” Okup „w czarnej szmatce koło śmietnika”

ŁÓDŹ 14.5. Tadeusz Kamiński, 16-letni uczeń zaskarżony na ławie oskarżonych pod zarzutem wymuszania pieniędzy.

Tło tej sprawy jest następujące: 67-letnia robotnica Franciszka Królikowska, zamieszkała w Łodzi przy ul. Przedzalnianej 64, otrzymała list z żądaniem złożenia okupu w wyso-

kości 500 zł. w ściśle oznaczonym terminie. Żądanie poparte było groźbą śmierci w wypadku o ile pieniądze nie zostaną złożone w czarnej szmatce, koło śmietnika sąsiedniej posesji.

O bezwzględności groźby świadczył ustęp listu: „dla szajki terrorystów jedno morderstwo mniej lub więcej nie ma znaczenia”.

Po otrzymaniu tego pisma Królikowska złożyła doniesienie w policji. W dniu, w którym miały być złożone pieniądze Królikowska spotkała Kamińskiego, którego dobrze знаła, a który oświadczył jej, że spotkał właśnie przed chwilą dwóch panów, pytających o nią. To wydało się podejrzane i Królikowska posadziła o napisanie listu Kamińskiego, o czym również doniosła policji.

Wezwany do komisariatu chłopiec ze łzami w oczach przyznał się do napisania listu, wyjaśniając jednocześnie, iż celem groźby było nastraszenie Królikowskiej. Podczas rozprawy sądowej chłopiec opowiedział, iż myśli taką powziętą po przeczytaniu sensacyjnej boshury w tygodniku pt. „Co tydzień powieść”. Na podstawie wyroku chłopiec został oddany pod odpowiedzialność dozorcu rodziców.

W Zakopanem śnieg i narty

ZAKOPANE, 14. 5. W Zakopanem i Tatrach panuje wspaniała słoneczna pogoda, która zapowiada się na czas dłuższy. Chłodne noce, w czasie których temperatura spada nawet poniżej zera, sprzyjają konserwacji szaty śnieżnej, która zalegając wewnątrz Tatr grubą warstwą, stwarza bardzo dobre warunki dla narciarstwa.

Zamach samobójczy w więzieniu Policjant przy łóżku więźnia

ŁÓDŹ, 14. 5. W sądzie okręgowym zapadł wyrok skazujący byłego syndyka, masę upadłości kilku łódzkich firm oraz właściciela firmy radiowej „Nativis” inż. Hirszfelda.

Skazanego przytrzymało od razu na sali sądowej i przeprowadzono do więzienia. W kancelarii więziennej podczas odbierania od aresztowanego rozmaitych przedmiotów Hirszfeld wy-

dołzył rewolwer i strzelił sobie w pierś.

Ciężko rannego przewieziono do szpitala. Przy łóżku desperata-więźnia postawiono posterunek policyjny.

Ludowcy w Komitecie kopca Kościuszki

KRAKÓW, 14.5. Komitet konserwacji Kopca Kościuszki w Krakowie zwrócił się do zarządu okręgowego Str. Lud. z propozycją wydelegowania przez zarząd dwóch członków, w celu wspólnego omówienia sprawy konserwacji kopca. Koszty mają wynosić około 20 tys. zł. Jak wiadomo, Stronnictwo Ludowe w czasie projektowanych obchodów racławickich miało zamiar urządzić zbiórkę publiczną na ten cel.

Do komitetu zostali wydelegowani: prezes Bruno Gruszka i b. minister Fr. Wójcik z pow. krakowskiego.

Groźba wystąpieniem z OZN Uchwała posłów z Białostockiego

BIAŁYSTOK, 14. 5. Odbyły w tych dniach zebranie 9 posłów z Białostockiego powzięło uchwałę, na mocy której posłowie ci, jeśli ich konflikt z ministrem Poniatowskim (sprawa wyborów w izbie rolniczej) nie zostanie

zadowolony pomyślnie — wystąpią z OZN.

Zapasy Warszawa — Królewiec

W nadchodzącą niedzielę w cyrku warszawskim o godz. 12 odbędą się międzynarodowe zawody zapasnicze pomiędzy reprezentacjami Królewca i Warszawy.

Zawody te stanowią będącą decyzją rozgrywkę o nagrodę przechodnią „Preussische Ztg.” z Królewca, którą Warszawa zdobyła już dwukrotnie.

Do reprezentacji Warszawy powołani będą czolowi zapasnicy stołeczni z 4 olimpijczykami na czele. W drużynie królewskiej walczyć będzie aż 7 mistrzów Rzeszy.

20 TYSIĘCY BILETÓW

Występ angielskiej drużyny piłkarskiej Wolverhampton Wanderers wywołał na Śląsku ogromne zainteresowanie. Dotychczas sprzedano na ten mecz ponad 20.000 biletów.

Kronika katowicka

— W piątek, 13 bm. w ósmą rocznicę zgonu ks. biskupa śląskiego Arkadiusza Lisieckiego odbyło się w kościele katedralnym w Katowicach uroczyste nabożeństwo żałobne w obecności ks. biskupa Adamskiego, kapituły, przedstawicieli Kurii Diecezjalnej, Akcji Katolickiej itd. Mszę św. celebrował ks. biskup Bieniek.

— Na stacji państwowej waskotorowej w Siemianowicach pociąg towarowy, idący z Bytkowa do Siemianowic przy wjeździe na stację wpadł na trzy wagony naładowane drzewem.

Wagony wykołczyły się. — Na granicy polsko-niemieckiej celnicy niemieccy dokonali ścisłej rewizji robotników obywateli polskich, zatrudnionych po stronie niemieckiej. W czasie rewizji odebrano im wszystkie gazety i pisma polskie, dając równocześnie ostrzeżenie, by na przyszłość nie przenosili żadnych pism polskich.

— Teodor Joniec ze Stanowic, jadąc motocyklem na szosie w Przełęczy pod Rybnikiem, stracił na chwilę panowanie nad kierownicą i wpadł na przydrożne drzewo. Motocyklista poniósł śmierć na miejscu. Motocykl uległ zniszczeniu.

Tajemniczy wypadek samochodowy

PIOTRKÓW, 14. 5. We wsi Moszczenicy pod Piotrkowem wydarzył się tragiczny wypadek samochodowy.

Samochód ciężarowy, jadący z Łądkami z Warszawy do Krakowa, wywrócił się, wpadając do rowu. Szofer Józef Ślusarczyk, jego pomocnik Franciszek Jagodziński i konwojent Bursztyn ulegli ciężkiemu poranieniu. Jagodziński wkrótce w szpitalu zmarł.

Kronika łódzka

— Dotychczasowe rokowania w sprawie zawarcia umowy zbiorowej dla przemysłu ceramicznego nie daly wyniku. Robotnicy żądają podwyżki płac o 10 proc. Ponieważ prace w ceglarniach trwają już od tygodnia a sytuacja zaostraża się i może to wywołać strajk, inspektorat pracy wystąpi z projektem o przekazanie sporu pod arbitraż.

— Strajk w drukarniach tkanin w dniu wczorajszym zastraszono. Ponieważ przemysłowcy wykazują nadal nieustępliwość i w żaden sposób nie chcą się zgodzić na podwyżkę płac robotnikom, wczoraj Związek Zawodowy Praca wysłał do Zgierz i Pabianic specjalną komisję, która wywoła rozszerzenie strajku w okręgu.

— Zatarł, jaki powstał w fabryce firmy Allart Rousseau et Co przy ul. Kątnej 19 zlikwidowano wczoraj w wyniku odbytej konferencji, na której firma zgodziła się przyjąć z powrotem do pracy zredukowaną robotnicę-delegatkę.

— W piekarni Drainadla przy ul. Zawiszy 17 wybuchł strajk okupacyjny pracowników, albowiem właściciel żądał podpisania, że wszyscy zatrudniani są tylko po 8 godzin na dobę, gdy tymczasem wszyscy zatrudniani byli 15 godzin.

— Zygmunt Nowak (Przejazd 26) jako nałogowy alkoholik cierpiał na rozstrój nerwowy. Onegdaj pojechał do lasów miejskich pod Zgierzem i na jednym z drzew powiesił się. Lekarz stwierdził zgon.

— W Brzezinach w jednej z piekarni 29-letni Zygmunt Miazek w chwili zamroczenia alkoholem wywołał kłótnię z kolegami, a następnie chwycił kawał drzewa i uderzył w głowę Józefa Nawrockiego. Wskutek pęknięcia czaszki Nawrocki zmarł. Wczoraj Miazek odpowiadał przed Sądem Okręgowym w Łodzi, który skazał go na 1 rok więzienia.

„Chora” dziewczyna na żarznym rytualnie cielaku

CZĘSTOCHOWA, 13. 5. Kontrolerzy częstochowskiej rzeźni miejskiej wykryli tajny ubój, dokonywany przez Żydówkę Marię Fajbergową w Częstochowie, przy ul. Warszawskiej nr 47.

Kontrolerzy wkroczywszy do mieszkania Goldy Dylewskiej, gdzie znajdowała się Fajbergowa, znaleźli leżącą w łóżku chorą rzekomo na anginę 17-letnią Szejbę Ebsztajnowną.

Po usunięciu dziewczyny z łóżka okazało się, że leżała ona na świeżo żarznym rytualnie cielaku. Mięso skonstruowano a na obie kobiety sporządzono protokół.

Schwytywanie groźnego bandyty „Drugi Maruszczyk” spał z rewolwerami

Policja w Mikołowie po dłuższym posęgu zdołała wytropić kryjówkę groźnego bandyty, Piotra Sikory, nazywanego drugim Maruszczyką, który stojąc na czele większej szajki dokonał kilka napadów rabunkowych w powiecie pszczyńskim.

Sikorę zdołano zaskoczyć w czasie snu w mieszkaniu jego krewnego, Mar-ka Urbaniaka, w Mikołowie.

Nim bandyta zdołał się przebudzić, został obezwładniony. Miał on przy sobie w łóżku dwa nabite rewolwery. Mając już w rękach herszta zdołano przytrzymać jego 3 współników — Józefa Kozika i Piotra Copika z Urbanowic oraz Bernarda Łatuszka z Jaroszewic. Osadzono ich wszystkich w więzieniu w Mikołowie. Za najwa-

niejszym współtowarzyszem Sikory, groźnym rabusem, Józefem Filakiem poszukiwania trwają.

Akta męczenników podlaskich przewieziono do Rzymu

RZYM, 14. 5. Postulator generalny, ks. prof. dr Wojciech Topoliński, OMC, podaje do wiadomości, że J. E. ks. biskup dr Henryk Przeździecki przysłał do Rzymu akta męczenników podlaskich do stwierdzenia: czy wystarczą do natychmiastowego wszczęcia akcji beatyfikacyjnej w tym roku, jako 500-ym roku jubileuszowym Unii Florentyńskiej.

Należy obudzić w społeczeństwie naszym żywe zainteresowanie rozpoczętą akcją ze względu na pierwszorzędną zadania Polski w nadchodzącym okresie dziejowym na ziemiach wschodnich. Wielka rocznica Unii Florentyńskiej powinna nasunąć tu sporo nowych motywów i bodźców.

Zainteresowani winni zwracać się do Kurii Diecezjalnej Podlaskiej w Siedlcach.

Oskarżony o kradzież drzewa uciekł z sali sądowej

RYBNIK, 14. 5. Przed Sądem Okręgowym w Rybniku odpowiadał Kunig z Książenicy, oskarżony o kradzież drzewa i opór władzy.

Podczas przerwy, gdy sąd udał się na naradę, Kunig uciekł z sali sądo-

wej. Pościg 2 policjantów pozostał bez wyniku. Sąd wydał wyrok skazujący Kuniga na 3 lata więzienia a współoskarżonego Wilhelma Kubieć na 2 lata więzienia.

Po ucieczce Kuniga aresztowano na sali sądowej jednego z oskarżonych Szymurę, ponieważ zachodziła obawa, że i on spróbuje uciec.

Strzelanie do rzutków Polskie naboje zdadzą egzamin

W dniach 5 i 6 czerwca rb. na strzelnicy PZŁ w Szczesliwicach odbędzie się czwarte ogólnopolskie zawody w strzelaniu do rzutków. Podobnie jak w latach ubiegłych, zawody te organizuje Państwowa Wytwórnia Prochu w Pionkach.

Na tegorocznych zawodach strzelcy nasi będą mogli wypróbować nabój całkowicie wyprodukowany w kraju, przy czym naboje te zawodnicy otrzymają bezpłatnie od Państw. Wytw. Prochu.

Zawody rozpoczną się 5 czerwca o godz. 7-ej. Program przewiduje strzelanie do 100 rzutków w 4-ch seriach po 25 rzutków. Zawodnicy będą podzieleni na dwie klasy: A) — którzy w poprzednich zawodach organizowanych przez PWP uzyskali 70 proc. trafionych rzutków oraz B) — wszyscy inni zawodnicy.

Przeprowadzona będzie klasyfikacja indywidualna i zespołowa, przy czym zespół składać się będzie z 3-ch zawodników.

Zgłoszenia należy przysyłać do Państw. Wytwórni Prochu w Pionkach do dnia 22 bm

Katastrofa szybowcowa

ZAKOPANE, 14. 5. Na Bukowinie pod Zakopanem wydarzyła się katastrofa szybowcowa, której ofiarą padł pilot Jan Schray z Łodzi.

Katastrofa nastąpiła w chwili lądowania, na skutek skapotowania szybowca, który wystartował z Tęgochorza do lotu nad Tatrami, po dokonaniu tego lotu miał odbyć drogę powrotną.

Szybowiec uległ kompletnemu zniszczeniu, a pilot odniósł poważne obrażenia.

Wyroki sądowe na listonoszy

Min. Poczty i Telegr. otrzymało sprawozdania o licznych wyrokach sądowych, jakie zapadły na listonoszy za rozmaite malwersacje.

W Rzeszowie sąd okręgowy skazał listonosza pięcioletniego Jana Kowalcę na 1 i pół roku więzienia, za przywłaszczenie przekazu ze sumą 4,57 złotych.

Walka z kredytem daje rezultaty

Spółdzielczość spóżywców prowadzi wygraną walkę z nalogiem kredytowania ruinujących budżety domowe. Wiele spółdzielni należących do związku „Spółem” zamknęło sprzedaż na kredyt, inne różnymi sposobami zwalczają zakorzenione zło. Jak sobie radzą małe spółdzielnie wiejskie w tych sprawach i z jakimi skutkami — widzieć to z przykładu spółdzielni „Kwiat” w Podbielskich Ogrodach (pow. Białski Podlaski). Miała ona wiele kłopotów ze swymi dłużnikami. W r. 1935 członkowie wybrali towary na kredyt na sumę 994 zł, co spowodowało konieczność zadłużenia się spółdzielni wobec nieterminowania kapitałów na sumę 1.598 zł a władze za tym poszły zwiększenie kosztów handlowych, podróżowanie towarów itd. Dopiero w ubiegłym roku przeprowadzono na walnym zebraniu członków uchwałę o mykającej sprzedaż na kredyt. Zadłużenia spółdzielni do 600 zł. W ten sposób spółdzielnia uniknęła opłacania procentów od członków, zmalało do 300 zł, a zadłużenie zobowiązań, a prywatni sklepikarze, stosu-

Przed celownikiem

Program dzisiejszy

Konie podajemy w kolejności przewidywanych przez nas szans

GONITWA 1. Płoty. Nagroda 1500 zł. Dystans 2400 mtr.
... Narew, 5 l. kl. A. Tuńskiego, 66 kg. ch. Andrzejczak.
... Nieporęt, 4 l. og. Z. Cierpickiego, 66 kg. NN.
... Lawina, 5 l. kl. M. Stokowskiej, 67 kg. NN.
... Ignis, 4 l. og. J. Macherskiej, 66 kg. NN.

Klasowa Narew podobno naskakana jest dobrze, powinna więc pokonać Nieporęta, który ma za sobą już dobrego wyścig. Małe szanse ma Lawina, żadne zaś Ignis.

GONITWA 2. Nagroda 1800 zł. Dystans 2100 mtr.
... Okrza, 3 l. kl. L. Bukowieckiego, 56 kg. z. Gill.
... Amico Fritz II, 3 l. og. L. Morzyckiego, 58 kg. z. Nicoll.
... Mister Braun, 3 l. og. st. Jordan, 58 kg. z. Kłamar.
... Ramzes, 3 l. og. K. i S. Enderów, 58 kg. z. Gulyas.
... Latania, 3 l. kl. M. Bersona, 56 kg. z. Stasiak.
... Olaf, 3 l. og. S. Szwarcsztajna, 58 kg. z. Michalczyk.

Amico Fritz II (—2 kg.) debiutując nie zrobił dobrego wrażenia, miał jednak następnie dobry galop, pomimo to sędziemy, że może pokonać go Okrza. Ma szanse też i Mister Braun. Niezłe przeszedł już Ramzes, gorzej zaś Olaf. Wydaje nam się, że dla Latanii odpowiedniejszy byłby dystans krótszy.

GONITWA 3. Nagroda 3000 zł. Dystans 1600 mtr.
... Jeremi, 3 l. og. st. Wierzbno, 58 kg. z. Stasiak.
... Escorial, 3 l. og. st. Podhalanka, 58 kg. z. Gibek.
... Delaval, 3 l. og. st. Wierzbno, 55 kg. NN.
... Estrada, 3 l. kl. W. Bob. i J. Turno, 56 kg. z. Gulyas.
... Herpes, 3 l. og. A. Mieczkowskiego, 55 kg. i. Kleban.
... Lohengrin, 3 l. og. J. Litewskiego i Mikke, 55 kg. i. Kubitowicz.

Niepokonany jeszcze Jeremi dość dużo ma już roboty, powinien więc łatwo w tej stawce zwyciężyć. Drugie szanse zdaje się mieć Escorial. Dobrze galopuje Delaval (—3 kg.). Złe przeszła Estrada. Herpes i Lohengrin niosą po 3 kg. mniej.

GONITWA 4. Nagroda 1400 zł. Dystans 1600 mtr.
... Rübezah, 3 l. og. st. Lubicz, 58 kg. z. Lubicz.
... Jolanta, 3 l. kl. st. Konin, 56 kg. z. Kusznierek.
... Fenszek, 3 l. kl. L. Dydyńskiego, 56 kg. z. Michalczyk.
... Omulew, 3 l. og. L. Bukowieckiego, 58 kg. z. Lipowicz.

... Irata, 4 l. kl. A. Mieczkowskiego, 52 kg. i. Kleban.
... Addis Abeba, 3 l. kl. E. i J. Bukowskiego, 56 kg. NN.
... Thaiti, 3 l. kl. J. Gawłowicza, 56 kg. z. Pulc.
... Lanca II, 3 l. kl. st. Iwno, 56 kg. NN.

Rübezah debiutując przeszedł dobrze i ostatnio miał dobry galop, łatwo więc powinien zwyciężyć w tej słabej stawce. Na miejsca płatne szanse zdają się mieć Jolanta i Fenszek.

GONITWA 5. Nagroda 2400 zł. Dystans 2200 mtr.
... Apollo, 3 l. og. A. Budnego, 58 kg. z. Pulc.
... Allongo, 3 l. og. M. Bronikowskiej, 57 kg. i. Balcer.
... Rarytas, 3 l. og. A. Mieczkowskiego, 57 kg. i. Kleban.
... Lohengrin, 3 l. og. J. Litewskiego i Mikke, 57 kg. i. Kubitowicz.
... Gedymin, 3 l. og. K. Wodzińskiego, 58 kg. z. Jagodziński.

Sędziemy, że dystans 2200 mtr. okaże się odpowiedniejszym dla Apollo, typujemy więc go przed Allongo. Obydwa te ogiery biegły już dobrze i są w dobrej formie. Rarytas, Lohengrin i krótkodystansowy Gedymin nie powinny być groźnymi dla wyżej wymienionych.

GONITWA 6. Nagroda Lubelska 5000 zł. Dystans 2100 mtr.
... Dal, 4 l. kl. A. Tuńskiego, 54 kg. z. Jagodziński.
... En Avant, 4 l. kl. L. Schweizera, 56 kg. i. Kubitowicz.
... Nola, 4 l. kl. st. Łochów, 54 kg. z. Gill.
... Lulu, 4 l. kl. st. Jordan, 54 kg. z. Kłamar.
... Ifet, 4 l. kl. st. Nałęcz, 54 kg. z. Pulc.
... Nelly, 4 l. kl. S. Szwarcsztajna, 54 kg. z. Michalczyk.
... Prokne, 4 l. kl. K. i S. Enderów, 54 kg. z. Gulyas.

Najlepsza w tej stawce En Avant bezbarwnie przeszła debiutując, może więc ulec klaczy Dal (—2 kg.). Dobrze galopuje Nola. Złe przeszła Ifet. Niespodziankę zrobić może Lulu. Dla Nelly odpowiedniejszy byłby dystans krótszy. Prokne w tej stawce wydaje się najsłabsza.

GONITWA 7. Nagroda 2000 zł. Dystans 1600 mtr.
... Raptus, 4 l. og. st. Łochów, 58 kg. z. Gill.
... Atak, 5 l. og. st. Lubicz, 58 kg. z. Pasternak.
... Nordström, 4 l. og. F. Szaniawskiego, 55 kg. z. Michalczyk.
... Raguza, 5 l. kl. Z. Hoffmanowej, 56 kg. z. Pulc.
... Ingola, 5 l. kl. Z. Karpińskiej, 52 kg. i. Kubitowicz.

... Jeszcze raz, 4 l. og. L. Bukowieckiego, 58 kg. z. Lipowicz.

Raptus dwukrotnie już zwyciężył, powinien więc pokonać Ataka. Dobrze poprzednio przeszedł Nordström (—3 kg.). Dobrze galopuje Raguza. Złe przeszły poprzednio Ingola i Jeszcze raz. Irata galopuje słabo.

GONITWA 8. Nagroda 2200 zł. Dystans 2100 mtr.
... Oryginał, 5 l. og. st. Wierzbno, 59 kg. NN.
... Klejnot Bychawski, 5 l. og. A. Budnego, 59 kg. z. Pulc.
... Harmattan, 6 l. og. L. Dydyńskiego, 59 kg. z. Michalczyk.
... Dar, 5 l. og. W. hr. Pin. i E. Kown., 59 kg. z. Nowak.
... Tanew, 4 l. og. st. Podhalanka, 57 kg. i. Gibek.
... Bobrujsk, 6 l. og. st. Jordan, 57 kg. NN.
... Orgia, 5 l. kl. st. Nałęcz, 57 kg. z. Gill.
... Katherine Gaunt, 4 l. kl. M. Bersona, 56 kg. z. Stasiak.
... Parnar, 4 l. og. J. Litew. i Mikke, 57 kg. i. Kubitowicz.
... Le Palatin, 5 l. og. A. Tuńskiego, 59 kg. z. Kucharski.
... Jeszcze raz, 5 l. og. L. Bukowskiego, 56 kg. z. Lipowicz.

Oryginał, Klejnot Bychawski, Harmattan i Dar równorzędne mają szanse. Zwycięży ten, któremu złoży się lepiej wyścig, lub też lepsza jazda. Dobrze galopuje Tanew. Nie jest gotowa jeszcze Katherine Gaunt. Bobrujsk, Orgia, Parnar, Le Palatin i Jeszcze raz mniejsze zdają się mieć szanse.

GONITWA 9. Nagroda 1800 zł. Dystans 2100 mtr.
... Witamina, 3 l. kl. T. i Kr. Glińskich, 55 kg. i. Kubitowicz.
... Estramadura, 3 l. kl. Cz. Andrycza, z. Stasiak.
... Ra, 3 l. og. K. i S. Enderów, 58 kg. z. Gulyas.
... Przebój II, 3 l. og. W. hr. Pin. i E. Kown., 58 kg. z. Nowak.
... Derwisz III, 3 l. og. M. Bronikowskiej, 57 kg. i. Balcer.
... Hagar, 3 l. kl. A. Budnego, 54 kg. z. Pulc.

Ceniona w swojej stajni Witamina wydaje się być o tyle lepszą w tej stawce, że i bez bata powinna pokonać, dobrze galopując: Estramadurę i Ra, który nieźle już przeszedł. Przebój II, Derwisz III i Hagar (—2 kg.) zdają się być dużo słabszymi.

Czytajcie
Nowa Rzeczpospolita

Przypuszczalni zwycięzcy

Accumulativ dnia

Zwyczajny: Rübezah (4 gon.), Raptus (7 gon.), Witamina (9 gon.).
Francuski: Okrza (2 gon.), Rübezah (4 gon.), Dal (6 gon.), Raptus (7 gon.), Witamina (9 gon.).

Gonitwa	Nasz faworyt	Na miejsca płatne (Francuski)	Ewentualny fuks	Najlepiej galopuje	Na tor miękki
1	Narew	Narew	Nieporęt	Nieporęt	Narew
2	Okrza	Okrza	Mister Braun	Amico Fritz II	Ramzes
3	Jeremi	Jeremi	Escorial	Jeremi	Delaval
4	Rübezah	Rübezah	Fenszek	Rübezah	Rübezah
5	Apollo	Apollo	—	Allongo	Apollo
6	Dal	Dal	Lulu	Nola	En Avant
7	Raptus	Raptus	Nordström	Raguza	Raptus
8	Oryginał	Klejnot Bychawski	Harmattan	Dar	Parnar
9	Witamina	Witamina	Ra	Estramadura	Witamina
10					

Zawody lotnicze o puchar PZUW

Śląsk na pierwszym — Gdańsk na ostatnim miejscu

W pierwszym dniu piloci dobrze się spisa i

W piątek na lotnisku mokotowskim w Warszawie rozpoczęły się zawody lotnicze o puchar Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych. Zawody te na dwumiejscowych maszynach typu RWD—8 pomyślane są tak, że zarówno pilot, jak i jego towarzysz zdają trudny egzamin lotniczy.

W zawodach biorą udział wyłącznie piloci drugiej klasy, a więc ci, co mają przelane 40 godzin bez wypadku z własnej winy.

Przed południem piloci załatwili wszystkie formalności obowiązujące przed zawodami, po czym wylosowali kolejność startu do poszczególnych prób.

Zawody rozpoczęły się o godzinie pierwszej po południu. Na pierwszy ogień poszła próba rozruchu silnika, której szybkie wykonanie umożliwia szybki start. Następnie — próba rzucania meldunków w locie. Jest to sztuka wymagająca dużego wyćwiczenia, niemniej jednak niezbędna dla użytku nie tylko wojskowego. Jako ostatnią przeprowadzono próbę lądowania w prostokacie. Polega ona na tym, że trzeba umieć wylądować w miejscu ściśle do lądowania wyznaczonym.

Pierwszy dzień zawodów przeszedł bez żadnych wypadków. Młodzi piloci zdali egzamin doskonale i już na tej podstawie wiele można się po nich spodziewać. Jeżeli chodzi o punktację indywidualną kolejnie miejsca zajęli: 1) inż. Kolbuszewski i Pysz (Śląsk), inż. Andrzej Anczutin i Romuald Szukiewicz (W-wa), 3) Jerzy Różański i Władysław Osiniuk (Warszawa), 4) inż. Aleksandrowicz i Wasilewski (Lublin), 5) Kocijan i Dregier (Warszawa), 20) Śmidowicz i Curs-Bachle- (Gdańsk).

W sobotę o godzinie 6 m. 30 rano

zawodnicy startując co trzy minuty wyruszyli do lotu okrężnego nad Polską.

Na poszczególnych odcinkach komisarzami będą inspektorzy Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, gdyż dotychczas zdarzały się wypadki, że stanowiska te trzeba było obsadzać posterunkowymi policjantami.

W sobotę o godzinie 19 na lotnisku w Skniwowie pod Lwowem odbędzie się odprawa zawodników do drugiego etapu lotu. Na trasie Biała Podlaska — Warszawa, jako ostatni etap odbędzie się próba lotu na orientację.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, który całkowicie finansuje zawody, ufundował również nagrody trzy zespołowe i indywidualne dla zawodników. Pierwsza nagroda zespołowa będzie puchar, druga nagroda pieniężna wynosi 4.000 złotych, trzecia 3.000 złotych. Warto podkreślić, że wszyscy zawodnicy biorący udział w zawodach są ubezpieczeni w PZUW — na wypadek śmierci na sumę 5.000 złotych, na wypadek kalectwa — na sumę 10.000 zł.

Fakt ten jest dowodem, że lotnictwem interesują się coraz bardziej nawet takie czynniki, które niewiele mają z nim wspólnego. Poza tym, że można ubezpieczyć samolot czy pilota — co może łączyć ubezpieczenia i lotnictwo? Nic — poza stałe rosnącą w całym społeczeństwie sympatią dla lotnictwa.

Góra będzie grał

Zarząd Cracovii informuje nas, że kontuzja reprezentacyjnego piłkarza Góry okazała się na szczęście powierzchniowa.

Prześwietlenie rentgenologiczne nie wykazało naruszenia kości. Zachodzi nawet możliwość, że Góra już w nadchodzącą niedzielę wystąpi w barwach Cracovii przeciwko AKS — w Chorzowie.

W każdym razie udział jego w meczu międzypaństwowym z Irlandią jest pewny. Tym samym trudna sytuacja kapitana związkowego p. Kulaży z wyszukaniem zastępcy na tej pozycji — została szczęśliwie rozwiązana.

Pamiętaj
o bezrobotnych

JEŚLI chcesz mieć piękne i zdrowe zęby czyść tylko szczotką znaną z dobroci
PATENT D-RA ZIELINSKIEGO
Fabryk J. B. KOZAKOW & Syn
WARSZAWA OKOL. W. 24 19-49

UBIORY gotowe męskie i żeńskie
w wielkim wyborze poleca
Alfred LEIBRANDT
ul. WSPÓLNA 14, TEL. 9.00-47 (firma chrześcijańska)
Czytelnikom „Nowej Rzeczpospolitej” specjalna rabata (n22)

OGŁOSZENIA DROBNE

Kupno i sprzedaż

A) Kupno - Sprzedaż starej garderoby męskiej i damskiej, zamiana na wykwinne materiały bielskie. Kupujemy kwity lombardowe i futra. Jerozolimska 27. podwórze — sklep 73. Tel. 7.23-75 (62)

MASZYNY SINGERA od 3 zł tygodniowo. Chłodna 42 — 13. Pańska 10 — 22 Dzwonić 6.79-17 (58)

MASZYNY do szycia „Kasprzyckiego” znane ze swej dobroci od lat 58. Gotówka — Ratami — Tanio — (skład fabryczny). Warszawa, Marszałkowska 158. róg Królewskiej (47)

PORTRETY Adama Mickiewicza, jedyny autentyczny H. Rodakowskiego — do sprzedania znowcom. Tel. 325-10. (95)

RADIO - ODBIORNIKI, Philips, Kosmos, Telefunken Echo i inne bez zaliczki od 10 zł miesięcznie. Chłodna 42 — 13, Pańska 40 — 22, — Dzwonić: 6.79-17. (59)

WYTWORNA tapicersko - stolarska
W. Z. GILEWSKI, ul. Senatorska 26.
Poleca meble stolarsko - tapicerskie własnego wyrobu gotowe i na zamówienie. Tel. 2.63-06. (63)

7 AMIANA (kupno) użytej garderoby na materiały bielskie „Alwa”. Nowy Świat 62. sklep w podwórzu — telefon 3.26-97. (56)

Różne

A. A. 1 APCZANY, otomany, fotel, le. 10zka kozetka 10 mie. (76)
Chmielna 44

CERĘ PIĘKNĄ I GŁADKĄ uzyskasz pijąc wiosenny Sok Kwiatnawego Łopianu Magister Edward Góbiec Warszawa, Miodowa 14. Aptek i Drogerie. (80)

WIECZYŃNI! Sto procent sił uzyskasz każdy stosując mój wynalazek: Aparat „X” — Bliższe szczegóły: Ponarski, Warecka 10—18. (61)

Pełna tabela loterii

6-ty dzień ciągnięcia IV-ej klasy — 41 loterii

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 5.000
na nr 150019
Zł 15.000 na nr 20520
Zł 10.000 na nr: 54828 147845
Zł 5.000 na nr: 59801 77290 122693 140163
Zł 2.000 na nr: 11183 18978 22853 23139 26232 28023 33921 44827 52153 57888 60236 66271 68814 86346 109640 119284 134729 137500 145238 153535 153687
Zł 1.000 na nr: 22636 22969 24246 36279 43942 62770 63805 71936 74278 89308 91510 107170 115143 121690 123999 127994 138020 142395 142802 143958 144487 150386

544 672 99 719 80 814 99 973 94099 131
286 91 311 80 81 722 865 84 960 95154
68 83 223 339 79 462 70 729 852 88 943
54 96231 82 309 10 60 83 495 613 91
805 97018 60 230 62 406 34 44 91 639
722 838 84 944 95071 87 213 72 335 467
619 99140 223 347 460 674 800 986 88
100145 87 214 40 336 464 554 80 618 760
827 921 101024 102 266 93 317 77 434
54 638 708 903 102011 60 160 248 66
360 463 591 601 7 47 705 937 83 97
103122 369 76 95 495 527 608 939
104212 369 404 757 800 909 84 105160
73 262 482 671 707 79 106095 149 214
312 701 907 15 107086 140 75 235 329
419 57 96 700 810 994 108105 87 235 65
92 304 599 732 65 93 98 815 959
109068 73 86 164 96 99 611 26 727
109627 110064 348 433 87 673 726 803
93 952 111003 108 209 11 65 385 448 603
21 723 25 54 852 72 112007 88 234 87

291 385 432 691 743 75064 94 799
76078 125 560 652 79 811 944 77021
429 652 98 805 78144 300 412 40 513
635 59 836 62 982 79003 177 269 395
647 73 820 26 938 80002 11 113 362 459
767 995 81085 432 706 35 883 991 82019
297 309 445 698 709 901 34 77 83070 78
163 213 56 574 712 18 827 95 84051 91
290 921 85451 707 914 79 93 86070 98
175 298 322 70 603 808 966 87089 205
55 57 560 836 963 88158 567 759 851
973 89035 89 566
90037 78 84 132 344 75 479 634 728
52 983 91658 750 814 92015 382 568 658
920 93047 263 565 623 94167 296 375
527 650 59 889 95408 748 883 96053 340
45 470 530 41 880 97054 443 50 992
98081 125 263 305 49 441 553 630 938
99286 627 714 34 925
100030 34 372 869 73 963 101101 12
248 411 651 97 780 988 102017 80 183
250 858 103088 257 426 40 76 603 97
765 983 104050 77 256 597 710 24 923
105005 6 10 62 268 89 398 425 552 616
106290 446 57 64 619 959 107335 528
635 55 992 108044 290 525 32 600 700
943 71 109065 132 352 413 571 804 977
110895 111625 44 73 74 79 750 861
112118 222 302 4 626 751 71 974 113237
376 427 54 693 753 861 901 49 114227
629 115614 705 50 51 116657 928 117153
284 887 118108 365 760 923 119007 186
324 435 871 85 923
120011 114 337 56 463 648 970 121028
37 132 535 122261 505 685 724 996
123112 462 680 94 124076 630 125037
394 419 677 754 912 126083 161 418 594
793 963 127160 62 444 752 800 93 924
128143 300 484 129000 17 269 383 557
619 37 797 130010 115 578 639 752 833
88 131231 76 582 99 614 62 746 132112
552 798 870 946 153054 387 955 134131
60 444 636 135094 152 320 510 53 607
17 717 97 857 136057 471 856 137186
335 609 19 798 139023 49 513 690 780
982
140003 280 380 591 902 141052 73 401
142181 294 337 61 466 522 49 747 935
143002 315 422 579 653 868 908 144182
490 544 823 43 145149 80 209 27 36 449
706 833 926 85 146081 173 387 452 700
19 147014 765 148110 237 67 348 407
786 800 84 91 149191 267 312 65 434 606
857 915 74 80 85 150306 723 383 651
765 910 152337 73 523 684 798 153213
154333 431 583 817 50 155070 224 520
614 47 784 813 156138 270 907 157359
409 540 90 812 158366 97 421 576 997
159007 21 22 57 135 287 350 831 942 29

IV-te ciągnięcie

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 20.000 na nr 62746
Zł 25.000 na nr 111510
Zł 15.000 na nr: 20664 96700
Zł 10.000 na nr 98225
Zł 5.000 na nr 44501
Zł 2.000 na nr: 1162 5779 8801 51685 52581 65658 67592 73234 107461 110522 110807 134072 139164 155699
Zł 1.000 na nr: 13513 14131 15816 16053 32273 40254 51452 58399 61496 64256 65413 69001 72631 74411 82575 83220 91166 94892 95006 106133 112683 117822 119515 133003 136198 148295 148859 156692

Wygrane po 250 zł

110 36 74 294 548 788 97 1006 22
225 476 2250 89 548 89 662 755 894 958
3115 243 386 740 80 840 4193 538 668
5235 77 96 390 623 77 726 999 6770
7407 66 064 66 714 8190 245 65 805 71
9010 49 266 362 899 10108 91 272 475
79 622 924 85 11077 215 909 10 12010
113 329 13139 311 1408 3183 237 85
479 829 15112 302 597 84316 100 62
539 663 729 961 17161 18411 79 775 845
941 19019 171 266 315 54 796 821 93
947 20101 585 641 21515 70 666 708
802 923 22084 147 587 601 40 23052 140
830 71 941 24255 448 74 830 71 941
24255 448 74 938 25008 199 269 331 65
26605 27592 872 28208 56 880 988 29076
202 28 52 96 939 30308 35 605 734 32059
76 314 29 634 55 772 851 936 32763
806 912 42 33315 628 70 705 826 34028
39 629 31 891 35154 247 526 36007 15
106 499 550 38475 531 393227 302 464
520 643 61 64 883 917 40005 906 81 83
945 50 41439 633 818 912 73 42556 82
657 77 43481 952 45293 976 46118 241
330 999 47058 96 549 907 48345 421 12
914 77 49118 637 800 49 73 74 50111 40
86 646 722 51254 489 96 577 52039 49
198 240 451 505 53049 308 650 973
54277 305 16 48 475 80 510 11 40 799
872 55009 127 87 708 97 908 56094 420
36 775 57061 66 692 841 991 58006 19
31 240 312 67 530 60 800 17 59016 134
642 87 60094 511 57 616 850 61090 157
249 58 370 460 600 17 50 993 62326 72
474 747 72 63107 29 200 521 94 632

827 916 64063 155 431 853 936 45 65094
360 426 948 66087 95 745 963 67094 448
772 608 68038 138 316 469 78 765 69206
390 807 958 70188 588 722 805 21 928
71225 78 905 72020 156 66 487 99 597
919 73129 93 348 669 94 933 74408 879
75685 874

173 89 20 30 91 440 728 77229 402
512 727 72 69 869 78147 50 70 890 725
895 79195 230 414 35 526 798 870 921
55 73 80352 426 670 792 998 81328 574
774 82265 647 707 83063 254 84224 388
412 879 86063 547 97 87142 248 387
440 652 88106 91 70 211 89138 319 49
411 718 93 827 939 90050 439 45 677
598 91275 407 606 713 69 92055 457
548 93155 82 317 92 94090 139 59 97
277 383 410 516 796 973 9529 384 443
599 650 941 96002 81 215 566 775 869
97152 215 64 512 832 79 954 98033 151
219 34 620 90 99348 420 676 961 93
100023 256 84 502 616 101432 63 859
102146 569 70 732 103103 58 300 404
23 61 592 745 104238 421 658 783 95
886 105088 717 822 963 106189 208
45 707 834 38 91 933 107028 196 297
392 584 636 63 780 827 108503 4 627
87 862 920 109038 129 342 82 572 731
110334 649 702 94 111076 643 96 824
112001 370 486 742 113017 65 119 374
506 15 114338 450 803 115233 513 939
116129 332 725 891 117034 498 622
118284 684 824 119274 734 988 120070
801 121481 984 122540 613 738 123651
124 6 29 59 92 318 40 638 125182 326
786 844 126383 477 604 50 88 832 12705
3 561 731 968 128274 347 978 129157
94 343 960 130167 410 765 816 131041
57 134 97 589 881 953 132364 441 646
942 133208 578 862 134017 179 220 655
135210 473 686 861 974 136379 415
572 619 43 137164 95 289 773 865 138
108 385 79 82 746 802 139002 24 158
469 529 795 901.

140016 64 129 51 341 75 142089 212
471 683 996 98 143081 139 598 704
144116 61 226 316 444 755 811 87 145369
658 779 83 901 146055 151 238 441 594
951 147364 895 148378 632 149079 104
625 889 910 70 150291 588 888 950
151041 81 421

152061 368 549 660 744 63 857 947
153000 24 334 698 154410 659 722 924
55 155399 665 96 883 907 94 156004 91
884 984 157062 65 186 515 619 158373
531 604 95 747 805 159136 82 211 417
62 806

Tylko zbrojne pogotowie może wstrzymać zachłanność Niemiec

LONDYN, 12.5. Rząd angielski zamierza nadal kontynuować akcję pośredniczącą w Berlinie, aby złagodzić konflikt sudecki i doprowadzić do pokojowego rozwiązania.

B. kanclerz skarbu Churchill zaznaczył w swej mowie w Manchester, że o uratowaniu Czechosłowacji i innych ewentualnych ofiar zachłanności niemieckiej mogłoby zdecydować jedynie zbrojne pogotowie Anglii i Francji. Pogotowie to niestety jeszcze nie istnieje, natomiast pojawiają się próby zrzućcia odpowiedzialności za to sy Czechosłowacji w jakąś inną stronę. Np. „Evening Standard” twierdzi, że los Czechosłowacji jest w ręku Polski, przy czym na poparcie tego twierdzenia powołuje się na rozmowę, jaką Litwinów odbył w Genewie z min. Bonnetem i pisze: „Litwinów powiadził p. Bonnetowi, że na wypadek agresji Niemiec rząd jego nie może przyjąć z pomocą Czechosłowacji w sposób skuteczny o ile Polska nie zgodzi się wypełnić swych zobowiązań wobec Francji, zgodnie z

postanowieniami aliansu i nie pozwoli czerwonej armii na przekroczenie swego terytorium”.

Traktat przymierza francusko-polskiego nie obejmuje takiej klauzuli, wobec czego artykuł powyższy należy

żyć rozumieć jedynie jako próbę znalezienia ofiary, na którą możnaby zrzuć odpowiedzialność za następstwa 5-letniej katastrofalnej polityki mocarstw zachodnich w stosunku do Niemiec.

Haga w powodzi chorągwi Chrzest ks. Beatrycze

HAGA, 12.5. Przy biciu dzwonów i dźwiękach orkiestr wojskowych, wśród szpalerów wojska i wielotysięcznego tłumu, pochód królewski udał się z placu do kościoła Groote Kerk, gdzie odbył się chrzest księżniczki Beatrycze.

Ks. Bernard i ks. Julianna, trzymająca księżniczkę Beatrycze w poduszkach krytych cennymi koronkami, jechali w historycznej karecie.

Poprzedzani przez dygitarzy dworskich i szwadron kawalerii w pozłocistych mundurach, jechali najpierw królowa Wilhelmina z królem

Belgów, Leopoldem III. Następnie pojechała w orszaku kareta matki ks. Bernarda, ks. Alice Athlone. W następnych karetach jechali ks. Adolf Fryderyk Meklenburski wraz z żoną oraz hrabina Kotzebue i w. in. gości.

W kościele zebrali się przedstawiciele rządu, izb, stanów generalnych, wojska, korpusu dyplomatycznego, dostojnicy kościołów katolickiego protestanckiego.

Po modlitwach i odśpiewaniu psalmów liturgicznych wielka ochmistrzy ni dworu królewskiego p. Sonek Hurgonie, której towarzyszył wielki ochmistrz dworu bar. Rengers, wniosła małą księżniczkę z zakrystii do kościoła i oddała ją z powrotem w ręce matki.

Julianna trzymała swą córkę osobiście do chrztu. Po dokonaniu obrzędu chrztu i modłach orszak królewski powrócił do pałacu Nordeinde wśród entuzjazmu olbrzymich tłumów.

Powódź w Jugosławii Zerwane mosty i tory

BIAŁOGRÓD 13.5. Padające od kilku dni deszcze spowodowały w Jugosławii powódź, która przybrała szczególnie groźne formy w południowej Bośni.

Ruch kolejowy na linii Białogród — Solovki z trudem jest utrzymywany z powodu podmycia torów kolejowych.

Wezbrany Wardar zniósł wiele mostów drewnianych zagrażając rów-

nież mostom betonowym. Większa część miasta Pristina stoi pod wodą.

Niemcy wyciągają rękę po majątek Kościoła

LONDYN 13.5. Jak donosi wiedeński korespondent londyńskiego „Daily Telegraph and Morningpost”, rząd austriacki zarządził dokładną inwentary-

zację cennego ruchomego majątku kościelnego i klasztornego. Obejmuje ona również obrazy, złote ornamenty i ornaty.

Wygrane po 250 zł

89 184 276 328 411 521 612 893 96
946 1046 59 61 74 156 304 533 789 837
2021 46 274 335 433 56 866 904 92
3071 163 69 85 97 361 456 599 691 92
804 65 913 4001 133 369 475 653 703
8 32 86 5052 181 84 89 290 409 39 87
782 54 874 90 98 901 95 6013 44 211 358
472 512 778 846 905 97 7054 231 508 67
605 771 82 96 818 937 8082 98 142 88
383 432 553 608 784 966 9031 60 97 155
258 487 519 664 56 702 815 59 980 10098
231 88 318 78 465 625 768 941 94 14066
46 552 759 83 823 53 12011 40 105 38
53 86 249 340 491 854 13185 217 93 97
395 559 79 759 98 878 94 946 14060 258
305 29 60 594 95 662 81 707 27 925
15058 83 85 183 95 429 43 62 83 468
658 812 964 16022 278 90 369 99 420
880 957 17017 97 497 532 82 680 742
901 18110 22 23 43 54 257 456 668 69
819 927 19030 43 221 39 83 312 62 67
437 533 645 752 824 27 49 954 63 20068
132 25 445 322 38 590 615 38 995 21048
87 107 393 423 71 731 855 22158 96 302
80 825 572 96 23003 15 72 99 100 79
236 359 90 93 405 61 561 610 97 838
927 43 24005 218 421 621 66 83 731
25023 123 26 54 310 488 576 693 713
942 83 26022 287 342 778 849 27185 215
505 23 650 995 28263 384 91 599 733
835 904 20 34 71 99 29145 60 77 87 320
37 572 656 712 39 58 61 30355 467 714
22 46 87 930 83 95 31098 130 302 454
838 913 57 32215 330 483 98 632 45 47
703 56 86 93 807 964 33038 127 207 63
318 23 8 435 541 34017 40 69 219 568
696 749 323 867 91 35060 440 583 639
738 870 36072 167 217 79 465 634 38
88 89 876 921 37011 68 251 302 94 523
41 701 19 38181 276 214 526 39119 50
64 248 370 507 778 40389 459 661 82
859 41002 136 223 94 5 301 418 515
601 59 722 83 84 986 42202 405 91 503
811 48 83 987 43146 246 412 609 48 736
860 44054 500 39 696 708 37 45040 115
39 286 303 610 790 969 46029 195 252
401 27 51 579 927 87 46004 65 132 223
97 311 494 534 735 38 923 31 83 48009
91 151 85 92 324 408 53 659 743 838
49189 90 245 569 633 713 14 99 861 93
987 50187 95 204 18 37 51 387 455 552
624 730 51074 246 56 328 86 425 614
47 75 700 860 52288 453 60 75 53032
88 109 203 394 444 543 71 656 941 94
54770 84 802 55020 67 167 86 214 314
477 728 843 62 923 56010 149 351 405
573 651 705 51 969 57091 96 130 309
35 408 50 555 777 79 887 58049 51 150
310 83 556 722 23 25 59150 70 238 41
67 325 405 539 47 694 789 91 83 51 983
60026 62 98 257 338 47 402 554 80 715
19 66 944 75 94 61020 146 207 318 25
518 60 604 71 822 47 905 81 62228 510
618 24 778 73 900 52 63132 401 7 72
88 508 613 60 943 64027 79 132 42 67
245 83 571 901 16 60018 63 112 60 63
64 419 542

Kreda na płocie

Dramat inteligenta

Warszawskie ulice w nocy wcale nie nastrajają do rozmyślań wesołych, do uśmiechów bez trosk. Człowiek najbardziej pogodny, kiedy w rytm ulicy wsłucha się nocą, posłysz tam niejednego zgrzyt, którego refleks na długo pozostanie mu w pamięci.

Godzina 1 w nocy. Ulica Marszałkowska w pobliżu dworca Głównego. Leniwe szmerzą krokirzadkich przechodniów. Z mroku bocznych ulic wylania się co chwila umalowana twarz. Błysnie wynędniałymi policzkami, przystoi się w grymas potwornego uśmiechu... Może kogoś skusi.

Przystanek tramwajowy jeszcze świeci. Gdzieś z daleka płynie jednooki elektrowóz, co chwila błyskami świateł sygnalizując przejeżdżające taksówki. Obok mnie przesunął się człowiek w wyszarnym palcie i z futerkiem kontrolnego zegara przerzuconym przez ramię. Dozorca nocny.

— Czy mogę szanownemu panu służyć uprzejmie papierosami?

Zgiął się w pokornym ukłonie.

— Nie. Dziękuję. Wracam do domu i papierosy mam.

— A może, jednak, przydadzą się na noc. Mam Kluby, Silesia, Płaskie...

— Dziękuję panu bardzo.

Jest bardzo zmartwiony. Widać, że chce się wygadać, szuka tylko momentu zaczepienia.

— Och, jak trudno jest, proszę pana, zarobić dzisiaj te kilka złotych...

— Jakto? Przecież pan pracuje?

— Pracuję? Taka to i praca. Dziesięć godzin dziennie za dwa i pół złote. A przecież, proszę pana, ja mam maturę. Skończyłem gimnazjum i na co mi przyszło? Zarabiam 75 złotych mie-

sięcznie i jestem dozorcą nocnym — zaśmiał się gorzko, przez łzy. Mieszkam w Wołominie. Codziennie „szwarcuję się na gapę” po cięgniach, bo przecież na bilet nie starcza. Nie tylko, zresztą na bilet, na jedzenie też. Mam troje dzieci, żonę pochowałem w zeszłym roku. Ciężko żyć panie.

— Jakimże sposobem znalazł się pan w takiej sytuacji?

— Byłem kiedyś urzędnikiem. Redukcja. Męka bezrobocia i ot... Za wiele żeby umrzeć, za mało żeby żyć... Żeby się nie wstydził, poszedłbym po prostu żebrać.

To jego „byłem kiedyś urzędnikiem” brzmi jak „byłem kiedyś człowiekiem”. Dziś to już tylko wynędzniały strzęp ludzki, wieszycie głodny i wieszycie skazany na miękę patrzenia na głód swoich dzieci...

Cóż tu więcej dodać? Tragizm postaci tego człowieka, inteligenta zepchniętego na dno stosunków ludzkich przez jakieś straszliwe zbiegi zdarzeń, mówi sam za siebie.

Tylko czy zbiegi zdarzeń? Czy nie tkwi w tym wszystkim jakieś okropne nieporozumienie? Przecież ktoś musi być za tragedię tego człowieka, nie jednego zresztą na pewno, ponieść odpowiedzialność. Przecież ktoś tu jest niewątpliwie winien!

Ale, kto? Kto za to kiedyś odpowie przed historią?

ORKA

U FRYZJERA.

Klient, którego fryzjer kaleczy przy goleniu:

— Panie, ma pan drugą brzytwę?

— A po co to panu?

— Po co? Po to, abym się miał czym bronić!

Najwspanialsze laboratoria świata Wynalazki, jak zadania arytmetyczne rozwiązuje Instytut Mellona

Jednym z najoryginalniejszych zakładów na świecie jest Instytut Mellona w Pittsburgu. Założony w r. 1911 przez braci Andrzeja i Ryszarda Mellonów, służy do rozwiązywania najzawilszych zagadnień przemysłu. W ciągu swego istnienia rozważył i rozwiązał 4.000 problemów przemysłowych, w 650 wypadkach wprowadził nowe metody produkcji i otrzymał 700 patentów.

Gmachy zakładów obejmują 300 laboratoriów, wyposażonych w najnowsze urządzenia. W każdej sali znajduje się gaz, para, woda, prąd i aparat do wytwarzania próżni, nadto urządzenia, które pozwalają na uzyskanie każdego klimatu, od arktycznego, po tropikalny, od najsuchszego klimatu Sahary, po przesycony wilgocią klimat puszczy brazylijskiej.

W instytucie Mellona pracują najwybitniejsi naukowcy. Są to przeważnie młodzi chemicy albo inżynierowie, którzy odznaczali się już w czasie studiów lub na stanowisku w przemyśle. Każdy z nich otrzymuje 6.000 dolarów rocznej pensji, a ich wynalazki i ulepszenia stworzyły milionowe obroty. Oto jego zadania:

Wynalazki, jak z rękawa

Pewien przedsiębiorca zwraca się do instytutu, by mu rozwiązał zagadnienie naukowego mycia talerzy i szklanek. Po dłuższych doświadczeniach badacz dochodzi do wniosku, że wystarczy dosypać do wody, w której się myje naczynie, nieco pewnego krystalicznego proszku, ażeby porcelana schła na poczekaniu bez wycierania, świeciła się i była wolna od bakterii.

Wypiek chleba i butek został wprost rewolucjonizowany przez wynalazek instytutu, który sprawił, że czas rośnięcia ciasta skrócono z 5 godzin do dwóch i pół godziny.

W Stanach Zjednoczonych podaje się parówkę bez skórki. To też wynalazek Instytutu Mellona. Stwierdzono, że mięso nie przylega do celulozy. Produkuje się więc długą, wielometrową kiskę z celulozy, w niej się mięso gotuje, poczem kiskę się łatwo ściga. Konsument kupuje „nagi” parówek.

Przemysł stalowy zawdzięcza instytutowi możliwość wyzyskania w budownictwie szlaki, którą dawniej uważano za odpadki. W przemyśle budowlanym przeprowadzono doświadczenia z

350 gatunkami materiałów budowlanych, aż wreszcie natrafiono na pomysły, że przez dodanie do cementu 10 proc. proszku miedzianego wytwarza się nowy rodzaj betonu, odporny na przenikanie wilgoci.

Sen pod mikroskopem

Wiele czasu i trudu poświęcono w instytucie zagadnieniu prawidłowego snu. Około dwóch milionów ludzi przeszło przez laboratoryjne łóżka, wyposażone w przyrządy, notujące każdy ruch, oddech, bicie serca itd. Stwierdzono, że wpływ na dobry sen ma położenie łóżka — ze wschodu na zachód, czy z północy na południe. Ustalono, że każdy człowiek zmienia we śnie pozycję od 20 do 60 razy przez noc. Doświadczenia te nie pozostały bez wpływu na fabrykację materii.

Najwięcej zleceń otrzymuje Instytut Mellona z zakresu środków spożywczych. Rozpowszechniony w Ameryce system konserwowy zawdzięcza Instytutowi wiele trafnych rozwiązań zagadnień, w jaki sposób powiększyć ilość zawartych w konserwie witamin, albo jak je dostosować do potrzeb wieku i stanu zdrowia. Na zlecenie firmy Heinz np. wyprodukowano pokarm dla niemowląt.

Kawa w płatkach

Od pewnego czasu pojawiła się w sklepach amerykańskich kawa w płatkach. To Instytut Mellona stwierdził na podstawie naukowych badań, że kawa w płatkach zawiera 96 proc. najważniejszych składników kawy, podczas gdy kawa mielona ma ich tylko 60 proc.

Fakt, że w fabrycznym Pittsburgu powietrze jest czystsze, niż w innych miastach, zawdzięcza mieszkańcy również doświadczeniom instytutu. Stwierdziwszy bowiem w żmudnych badaniach stopień zanieczyszczenia powietrza, podjął kampanię i znalazł poparcie wszystkich decydujących czynników.

Spadek szuka spadkobiercy 150 tysięcy złotych dla biednej służącej

Do Budapesztu zgłosiły się władze amerykańskie z zawiadomieniem, że od paru lat wykonawca testamentu pani Brooke w Nowym Jorku poszukuje Anny Secen, dla której ma legat w wysokości 28.000 dolarów.

Historia legatu jest nie codzienna. Anna Secen wyemigrowała z Budapesztu do Ameryki w roku 1920, pożywszy z trudem od niezamożnej rodziny pieniądze na przejazd.

Wkrótce po przybyciu do Ameryki Anna Secen znalazła miejsce służącej u pani Brooke, u której przebywała przez sześć lat. P. Brooke była ze

służącej bardzo zadowolona, ponieważ Secen okazała się pilną i inteligentną. Dziewczyna jednak, wbrew namowom, opuściła swoją chlebodawczynię, uważając, że jej posada służącej nie daje widoków na przyszłość.

Po dwóch latach pani Brooke zmarła, zapisawszy cały swój majątek dobrej, choć niewiernej służącej. Nie stety po Annie Secen wszelki ślad zginął — ostatni meldunek o niej znajduje się w Long Beach w r. 1928.

Czy legat znajdzie spadkobierczynię?

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA

— Proszę o plany — odpowiedział jeden z członków komisji.

— Planu są u inżyniera Bedłkiewicza.

— W takim razie — pułkownik popatrzył po zebranych — pan porucznik pojedzie po niego i zaraz je tu przywiezie. Dobrze byłoby przy sposobności zaprosić i pana inżyniera. Pan przedsiębiorca zaś może prowadzić dalej roboty, nie przeszkadzamy.

Długo trzeba było czekać na powrót porucznika: w godzinę prawie ukazał się samochód, w którym obok oficera tkwił Bedłkiewicz, pieczołowicie piastujący pod pachą tekturę, a na kolanach skórzaną. Coś opowiadał porucznikowi, bo gdy samochód stanął, wszyscy usłyszeli koniec rozmowy.

— I czort wie co za grunt — prosto masło. Keso-ny tak i zapadają, a tu po planie musi ich być pięć. Tak my k czortu plany, zrobili po swojemu i wyszło dobrze — grzmiał Bedłkiewicz, gramoląc się z papierami z auta, po czym przedstawił się pułkownikowi i zaofiarował swe usługi. Maniewicz z ulgą przekonał się, że inżynier jest jeszcze trzeźwy, choć otacza go swoisty zapaszek, wobec czego pewny był, że komisja otrzyma zadowalające objaśnienia.

Jakoż całe towarzystwo pociągnęło do stróżówki, gdzie rozłożyło na ławie plany i Bedłkiewicz, wodząc paluchem po rysunkach objaśniał stan robót. Maniewicz dorzucał swoje uwagi, wreszcie pułkownik podziękował za informacje, notowane zresztą przez jednego z oficerów i poprosił o użyczenie planów dla szczegółowego zbadania ich.

— Proszę — odpowiedział Bedłkiewicz. — U mnie są kopie, a jakby co, to ja mam wszystko w głowie. — Zatem dziękuję i żegnam panów — rzekł pułkownik, wojskowym ukłoniem zastępując podanie ręki.

Gdy nareszcie auta wyjechały z obrębu lotniska, Maniewicz nakreślił za nimi krzyż w powietrzu.

— No, odczepili się — rzekł. — Już myślałem, że będą tu siedzieli do końca robót.

— A pojechali — potwierdził inżynier — ale bardzo mi się nie podoba to zabranie planów. Czort wie co z tego może być! Daj pan znać Grzdyłowi — musimy naradzić się.

Jakoż wieczorem w mieszkaniu Maniewicza odbyła się walna narada trzech towarzyszy. Grzdył na razie pokpiwał z Maniewicza i inżyniera, nazywając ich strachajłami, wysłuchawszy jednak zawiłego referatu Bedłkiewicza, spoważniał. Chodził po pokoju, zasypując Maniewiczza gradem pytań, po czym dłuższy czas milczał.

— Widzę — rzekł po namyśle — że zebrała się chmura, pytanie tylko, czy spadnie z niej deszcz? Inżynier wszystko widzi na czarno, ty dzwonisz ze strachu zębami, a może to wszystko strachy na Lachy? Trzeba jednak być przezornym i zabezpieczyć się, by w razie czego nie stracić na interesie.

— Ciekawym jak? — spytał Maniewicz.

— Zaraz dowiesz się. Masz tu blankiet wekslowy, wystaw zobowiązanie na imię pana inżyniera do wysokości umówionego honorarium.

— Z jakim terminem? Kto żyruje? — zainteresował się Bedłkiewicz.

— Doskonale — ciągnął Grzdył, gdy Maniewicz wypełnił weksel. — Teraz pan inżynier sceduje weksel na mnie.

— A gotóweczka?

— Nie ma, a będzie — odpowiedział Grzdył. — Teraz ty Józek, wal te weksle dla mnie — dodał wydobywając cały plik banknotów. — Podpisuj in blanco.

Maniewicz zawahał się, a inżynier oświadczył, że nie rozumie całej tej kombinacji.

— I mądrejsi nie polapia się — laskawie odpowiedział Grzdył — a rzecz prosta jak obrecz. Gdy wyczuje, że jest źle, nałożę areszt na należnościach Maniewicza i zabiorę pieniądze. Podzielimy się potem i niech dziesięć komisji nosem kręci.

— Ale ja złożyłem kaucję — zauważył Maniewicz.

— A ja weksłami wydobędę i twoje vadium i coś ponad to, więc stratny nie będziesz, choć ci je przyaresztują. Nie zdaje mi się jednak, by do tego doszło. Wojsko robi gwałt przed manewrami, ale nie oni jedni mają głos.

— To prawda — potwierdził Maniewicz, a że służąca wniosła właśnie jedzenie i flaszki, współnicy odłożyli na bok kłopoty i zajęli się krępieniem znudzonych organizmów. Pod koniec wieczery Bedłkiewicz nabrał nawet tyle humoru, że zaczął pogwizdywać i przytupywać w rytm trepaka, Maniewicz zaś opowiadał sprosne anegdoty, rechocząc przy tym na całe gardło, aż żona go musiała mitygować, choć sama śmiała się równie serdecznie.

O wojskowej komisji na lotnisku rozmawiano w tym samym czasie w mieszkaniu eks-nauczyciela Zaleskiego, przy czym Ponik jako technik bardzo krytycznie omawiał wykonane dotychczas prace. Tumidajski coraz to rzucił pytanie, notując pewne dane.

(Dalszy ciąg nastąpi)

PRENUMERATA MIESIĘCZNA — 2 ZŁ

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Warszawa, ul. Zgoda 5

Telefony Redakcji: 3.25-08; 3.25-10; 3.25-11
Do rozmów międzymiastowych 3.25-09

Administracja czynna od 9 — 17

Wydawca: 3-ka Wyo. Nowa Prawda sp. z o.o.

Redaktor: F. Kwieciński

Sekretarz Redakcji przyjmuje codziennie od godz. 17—18.

Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca
Konto rozrachunkowe Nr. 213.

CENY OGŁOSZEŃ

Za wiersz milimetrowy lub jego miejsce na stronie tytułowej — zł 1.25; w tekście zł 0.80; za tekst — zł 0.40; drobne 15 gr za wyraz; prace poszukiwane i zaofiarowane — 10 gr za słowo. Drobne — najmniej 10 wyrazów. Nekrologi — 50 gr mm, miejsce zastrzeżone 25% drożej; tabelaryczne i bilanse — 50% drożej. Wyrazy tłustym drukiem liczą się podwójnie. Duże litery — liczą się za słowo. Zagraniczne 50% drożej. Komunikaty (N) — 2 zł za mm. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.